

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ,

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ

ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ,

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

.. Δοκίμ' ἂν μοι εἴη χρηρὴς εἶναι ταῦτα μάλιστα, ἐκείνη ἀκαταμάχητα ἰσχυρὰ τούτων ἰατροῦν, ἐκείνη ἰσχυρὰ ἰσχυρὰ εἶναι...
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Περὶ διαίτης ὄρων.

ΤΟΜΟΣ Α΄.

1862.

ΤΕΥΧΟΣ Α΄.

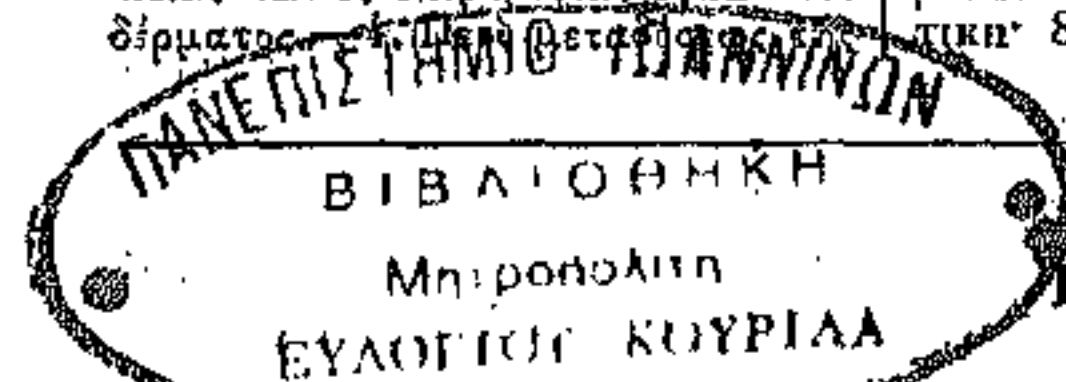
ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΤΕΥΧΕΙ ΤΟΥΤΩΙ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Α΄. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ. Β΄. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΚΡΕΤΩΣΕΩΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ. Γ΄. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ. 1. Περὶ τῆς διὰ τοῦ οὐλοῦ Θεραπείας τῶν δερματικῶν νοσημάτων. — 2. Περὶ ἐπιδημίου δυσεντερίας καὶ τῆς Θεραπείας αὐτῆς. — 3. Περὶ τῆς δι' ὑδροχλωρικοῦ ἠεὺδωμένου σιδήρου (Ferrī sesquichloratī) Θεραπείας τῶν ἐξ ὑπερτροφίας ὄγκων τοῦ δέρματος. — 4. Περὶ μεταστάσεως

συφιλιτιδος διὰ τοῦ κατὰ τῶν εὐλογίων ἐμβολιασμοῦ. — 5. Περὶ Θεραπείας τῆς βλενορροίας διὰ μικρῶν δόσεων βαλσαμικῶν μέσων καὶ ἐγγύσεων δι' ὑποκνικῶν βισμούθου. — 6. Περὶ βλενορροίας τῶν βλενοποιῶν ἀδένων τῆς σφηθρίας τοῦ ἄρβυκου. Δ΄. ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ. 7. Περὶ τῶν διαρκῶν καὶ τῶν ἐκ διαλειμμάτων ἐφαρμοζομένων τοπικῶν λουτρῶν. Ε΄. ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ. 8. Περὶ νέας τελειοποιήσεως

τοῦ ἐμβρυολογικοῦ. ΣΤ΄. ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ. 9. Περὶ τῆς ὑπὸ τὸ δὲρμα προσκλιγγῆς τῶν φαρμάκων. — 10. Περὶ σκοπιμωτέρης χρήσεως τοῦ κοπαίου βαλσαμίου. — 11. Περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ἀβροτονίνης (Santonini) καὶ τῶν σκευασιῶν αὐτῆς. — 12. Περὶ νέας φαρμακευτικῆς σκευάσεως τοῦ ὑπανθρακικοῦ σιδήρου.

Ἐνός μὲν ἂν ἦν τῆ ἐξέπρεια Εὐρώπῃ καὶ ἐλάττην ἐνεργουμένη ἐξαισία πρόδος τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ παρ' ἡμῖν παντελής καὶ ὁμολογουμένη ἔλλειψις περιοδικῆς Συγγραφῆς, οὐδὲν σπουδαῖον ἰατρικὸν ἐφεύρημα παραλειπούσης, ἀλλ' ἐπιμελῶς ἀναλεγομένης ἐκ τῶν ἀριστῶν ἰατρικῶν Περιοδικῶν τῆς Δύσεως πᾶν δημοσίευμα, ἐνδιαφέρον τῶν φιλειδημόνων ἰατρῶν, παρῶρμησαν ἡμᾶς κυρίως ὅπως ἀναλάβωμεν τὴν σύνταξιν καὶ ἐκδοσιν ἰατρικοῦ Περιοδικοῦ, παρακολουθούντος διηνεκῶς τὴν ἐν Εὐρώπῃ πρόδον τῆς ἐπιστήμης καὶ Θεραπεύοντος, κατὰ τὸ ἐφικτὸν, τὰς ἐν ἰατρικῇ ἐπιστημονικῆς ἀνάγκας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Τοσοῦτῃ δὲ μᾶλλον ἐπάναγκες ἐθεωρήσαμεν ἵνα ἐπιληφθῶμεν τῆς ἐργώδους ταύτης ἐπιχειρήσεως, ἕσω ἐπιδεστέραν ἐβλέπομεν τὴν ἡμετέραν ἰατρικὴν φιλολογίαν ἐγκυκλοπαιδικῶν συγγραμμάτων, εἰς ἃν τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις νὰ προσλαμβάνωνται τὰ νεώτερα, ὡς τοῦ οὐ γίνεται παρὰ τοῖς ἐσπερίοις εὐρωπαϊαίς, παρ' οὐ αἰ ἀλλεπάλληλοι ἐκδόσεις τῶν συ-

στηματικῶν πονημάτων καθιστῶσι τὴν ἀνάγκην τῶν Περιοδικῶν ἦττον ἀπόλυτον, ἢ παρ' ἡμῖν.

Ἰσως δὲ, ἐν Ἑλλάδι μάλιστα, δὲν θέλει φανῆ ἔλλασσωνος ἰσχύος ὁ τὸ ἔργον τοῦτο συνυπαγορεύσας λόγος, ὅτι διὰ τοῦ α' Ἰπποκράτους, θέλει καταστῆ δυνατὸν εἰς τὸν φιλομαθοῦντα ἰατρὸν ἵνα παρακολουθῇ τὴν προοδεύουσαν ἐπιστήμην ἀντ' ἐλαχίστης δαπάνης, ἐνῶ ἄλλως ἤθελεν εἶσθαι ἠναγκασμένος ἵνα προσκτάται ἐξ Εὐρώπης, ἀδρότατα δαπανῶν, ἅπαντα τὰ νεώτερα ἰατρικὰ πονήματα, ὅπως ἦ ἐνήμερος τῶν προόδων τῆς ἰατρικῆς.

Τὸ ἀγγελλόμενον Περιοδικὸν θέλει ἔχει προσέτι τὴν ἀποστολὴν ἵνα καθιστᾷ γνώριμα εἰς τοὺς ἐσπερίους σοφοὺς τὰ ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐνεργείας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους προερχόμενα πρωτότυπα ἐφευρήματα, μάλιστα δὲ τὰς πρὸς τὴν κατανόησιν τῶν ἰατρικῶν συγγραμμάτων τῶν ἡμετέρων προγόνων χρησίμους παρατηρήσεις τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ δὲ τούτῳ θέλομεν, ἀσμενέστατα, δημοσιεύει διὰ τοῦ α' Ἰπποκράτους οὐ μόνον ἑλληνιστί, ἀλλὰ

και εν γαλλικῇ μεταφράσει πᾶσαν πρὸς ἡμᾶς στελλομένην πρωτότυπον πραγματείαν, ἀξίαν τῆς μελέτης τῶν ἐν τῇ Δύσει Ιατρῶν.

Ὅπως καταστήσωμεν τὴν περιοδικὴν ταύτην συγγραφὴν ὡς μάλιστα πληρυστάτην καὶ ἀξίαν τῆς τε ἐν τῇ Ἀνατολῇ θέσεως καὶ ἀποστολῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐν τῇ περρωτισμένῃ Ἑυρώπῃ ἀδιαλείπτου ἐπιστημονικῆς κινήσεως, ἐπεμελήθημεν, πρὶν ἢ ἐπιχειρήσωμεν τὴν ἐκδοσιν, ἵνα ἐκπορισθῶμεν ἐξ Ἑυρώπης τὰ σπουδαιότερα τῶν ἰατρικῶν Περιοδικῶν, πολλῶν ἐκ τῶν ὁποίων οἱ συντάκται, ἢ οἱ ἐκδῶται, ἀπεδέξαντο ἡδὴ λίαν φιλοτίμως καὶ ἐν φιλελληνικῇ ζήσει τὴν περὶ ἀνταλλαγῆς μετὰ τοῦ «*Ἰπποκράτους*» πρότασιν ἡμῶν. Αἱ συγγραφικαὶ δὲ αὐταὶ πηγαι, ἀφ' ὧν κυρίως θέλομεν ἀρύεσθαι τὴν ὕλην ἡμῶν καὶ ὡς (πλὴν τεσσάρων) λαμβάνομεν ἤδη τακτικῶς εἰσὶν αἱ ἑξῆς:

Annalen der Chemie und Pharmacie, herausgegeben von Prof. Wöler, Prof. Liebig und Prof. Kopp.

Archiv für Anatomie und Physiologie, nach J. Müller's Tode herausgegeben von Prof. Reichert und Prof. du Bois-Reymond.

Archiv für physiologische Heilkunde, unter Mitwirkung von den Proff. Griesinger, Roser, Vierordt und Wunderlich, herausgegeben von Prof. Wagner.

Archiv für pathologische Anatomie κτλ. von Prof. Virchow.

Deutsche Klinik.

Jahrbücher der in- und ausländischen gesammten Medicin von Prof. Richter und Prof. Winter.

Jahresberichte κτλ. von Canstatt und von Prof. Henle und Prof. Meissner.

Sitzungsberichte der math. naturwissensch. Klasse der Akademie der Wissenschaften zu Wien.

Zeitschrift für praktische Heilkunde, herausgegeben von dem Doctorencollegium der medicinischen Facultät zu Wien.

Zeitschrift für rationelle Medicin von Prof. Henle und Obrmdentr. und Prof. Pfeuffer.

Annales d'hygiène publique et de médecine légale.

Archives générales de médecine.

Bulletin de l'Académie impériale de médecine.

Bulletin de la Société médicale des Hôpitaux de Paris.

Comptes rendus des Séances de l'Académie des Sciences (Institut impérial de France).

Gazette des Hôpitaux.

Gazette hebdomadaire de médecine et de chirurgie.

Gazette médicale de Paris.

Journal de la Physiologie κτλ. par le Docteur E. Brown-Séguard.

Mémoires de l'Académie impériale de médecine de Paris.

British medical Journal.

The American Journal of the med. Sciences, by Hays.

The British and foreign Review med.-chirurgical, by Forbes.

Transactions of the royal med. chirurg. Society.

Transactions of the pathological society of London.

Gazzetta toscana delle scienze med.-fisiche.

Giornale delle scienze medic. della Accademia med. chirurgica di Torino.

Ὁ «*Ἰπποκράτης*» θέλει περιλαμβάνει ἐν τῇ ἐνιαυσίᾳ αὐτοῦ περιόδῳ τὰ ἑξῆς:

Α'.) *Ἰατρικὴ Φυσικὴ, ἰατρικὴ Χημεία καὶ ἰατρικὴ Φυσικὴ Ἱστορίαν* τὸ μέρος τοῦτο, χωρὶς νὰ ὀλιγορῇ τῆς καθαρᾶς ἐπιστήμης, θέλει πρὸ πάντων ἐνδιατρίβει εἰς τὰς νέας ἐκεῖνας φυσικὰς, χημικὰς καὶ φυσικοῖατρικὰς ἐξευρέσεις, ὧν χρῆζει κυρίως ἡ ἐφηρμοσμένη Ἰατρικὴ.

Β'.) *Ἀνατομικὰ καὶ Φυσιολογικὰ* ἐν τῷ μέρει τούτῳ θέλομεν ἐκάστοτε διαλαμβάνει καὶ περὶ τῶν ἰδίων ἡμῶν φυσιολογικῶν ἐργασιῶν καὶ δημοσιεύει τὰς ἐκ τῶν πειραματικῶν ἡμῶν ἐξερευνησῶν προΐούσας νέας φυσιολογικὰς ἀληθείας.

Γ'.) *Ἵγιεινὴ καὶ Διαιτητικὴ* τὸ μέρος τοῦτο θέλει κυρίως στοχάζεσθαι τῆς διαδόσεως ὀρθῶν Ἵγιεινῶν καὶ διαιτητικῶν γνώσεων καὶ παραγγελμάτων πρὸς διδασκαλίαν τῶν πολλῶν. Ἐπειδὴ μάλιστα ὁ κλάδος αὗτος τῆς Ἰατρικῆς περιέπεσε παρ' ἡμῶν, ὡς μὴ ὄφελον, εἰς χεῖρας ἀνατρολογητῶν, ἐντεῦθεν δὲ παρεισπινέχθησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν διαίτησιν παραγγέλματα ὅπως ἀναλήθη, ὧν τινα εἰσὶ καὶ ἀντικρυς ἐπιβλαβῆ, θέλομεν καταβάλλει ἰδιάζουσαν ἐπιμέλειαν ἐν τῷ μέρει τούτῳ τοῦ «*Ἰπποκράτους*» πρὸς ἐκφυλλοφόρησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς διαίτησεως.

Δ'.) *Φαρμακολογικὰ καὶ Φαρμακευτικὰ* ἐν τῷ μέρει τούτῳ θέλομεν δημοσιεύει ἐκ τῶν εἰς τὴν Θεραπευτικὴν εἰσαγομένων νέων φαρμακευτικῶν βοηθημάτων μόνον τὰ ἀποδεδειγμένως ὠφέλιμα, ἀ-

ναφέροντες καὶ τὰ ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῶν ἐπιτευχθέντα ἰαματικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ βάσει τῆς διαβεβαιώσεως τῶν ὀνομαστοτέρων Κλινικῶν. Ὅσακις δὲ ἤθελεν εἶσθαι δυνατόν ἵνα σκευασθῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἢ νεωστὶ εἰσαγομένη φαρμακευτικὴ σκευασία, θέλομεν περιγράφει ἐν τῇ προσηκούσῃ λεπτομερείᾳ τὸν τῆς σκευάσεως αὐτῆς τρόπον, ἐκλέγοντες πάντοτε τὸν ἥττον δυσεργῆ καὶ τὸν ἐλάσσονος δαπάνης, χρῆζοντα, ἐὰν ἤθελε σκευάζεσθαι κατὰ πλείονας τρόπους τὸ νεοφανὲς φάρμακον. Θέλομεν δὲ καταβάλλει πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν, ὅπως τὸ μέρος τοῦτο τοῦ «*Ἰπποκράτους*» ὑπέχη χώραν ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ καὶ ἅπαντα ἐπαρκοῦς εἰς τὰς τεχνικὰς ἀνάγκας τῶν καθ' ἡμᾶς φαρμακοποιῶν.

Ε'.) *Τοξικολογικὰ, Ἰατροδικαστικὴν καὶ Δημοσίαν Ἵγιεινὴν* κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ μέρους τούτου θέλομεν ἔχει ὑπ' ὄψιν κυρίως τὰς καθ' ὑπερσίαν ἀνάγκας τῶν Κ.Κ. νομοϊατρῶν, ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν καὶ ἰατροδικαστικῶν ἐμπειροτεχνῶν.

ΣΤ'.) *Μαιευτικὴν, Γυναικολογικὰν καὶ Παιδιατρικὴν*.

Ζ'.) *Παθολογικὰ καὶ Θεραπευτικὴν*.

Η'.) *Χειρουργικὴν*.

Θ'.) *Ἱστορίαν τῆς Ἰατρικῆς* ἐν τῷ μέρει τούτῳ θέλομεν ἀσχοληθῆ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἑλληνικῆς ἰατρικῆς βιβλιοθήκης, οὔσης πάντῃ ἐπιδεοῦς πραγματείας τῆς ἱστορίας τῆς Ἰατρικῆς, συνεισφέροντες προσέτι δι' αὐτοῦ καὶ τὴν σμικρὰν ἡμῶν συμβολὴν πρὸς ἀπακρίβωσιν τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς Ἰατρικῆς, δημοσιεύοντες τὰ ἐτι ἀνέκδοτα ἰατρικὰ συγγράμματα τῶν ἡμετέρων προγόνων, ἀρ-

χόμενοι ἀπὸ τῶν οὐπω ἐκδομένων βιβλίων τοῦ *Λετλου*, ὧν κεφάλαιά τινα ὑποχρήσαμεν πρὸ ἐτῶν ἵνα δημοσιεύσωμεν ἡμεῖς πρώτοι.

Ι'.) *Βιβλιοκριτικὰ* ἐνταῦθα θέλομεν κρίνει τὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ τῇ ἄλλῃ Ἑυρώπῃ ἐκδιδόμενα ἄξια λόγου ἰατρικὰ συγγράμματα.

ΙΑ'.) *Ποικίλα καὶ ἰατρικὰ πάρεργα* τὸ τμήμα τοῦτο θέλομεν ἔχει ἀποτεταγμένον πρὸς δημοσιεύματα δευτερευόντως ἐνδιαφέροντα καὶ λυσιτελῶς ψυχαγωγούντα τὸν ἰατρὸν, οἷον, ἰατρικὰς περιηγήσεις, ἐπισήμους βιωφελεῖς ἀνακαλύψεις καὶ ἄλλα ἀξιοσηπύτα, τέρπονται ἅμα καὶ διδάσκοντα.

Ὁ «*Ἰπποκράτης*» θέλει ἐκδίδεσθαι ἅπαξ τοῦ μηνός ἕκαστον δὲ μηνιαῖον τεῦχος θέλει, ἐν μὲν τῷ παρόντι, ἀπαρτίζεσθαι ἐκ τριῶν τυπογραφικῶν φύλλων, ἐφεξῆς δὲ ἐπεκταθῆ εἰς πλείονα. Ἡ (ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ πρώτου τεύχους καταβλητέα) τιμὴ τῆς ἐνιαυσίας συνδρομῆς ὀρίζεται διὰ μὲν τὸ ἑλληνικὸν Κράτος Δραχμαὶ 20, διὰ δὲ τὴν Ἀλλοδαπὴν φράγμα 20, ἀπαλλαττομένων τῶν Κ.Κ. Συνδρομητῶν ταχυδρομικοῦ τέλους.

Τοιοῦτον τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ὑποδύμεθα, αἰσθανόμενοι μὲν τὸ μέγεθος τῶν περὶ αὐτὸ δυσχερειῶν, ἀλλ' ἀπεκδεχόμενοι πεποιθότως τὴν συναντιλήψιν τῶν τε ἀπανταχοῦ συναδέλφων καὶ πάντων τῶν κηδομένων τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος καὶ ποθούντων τὴν ἐκ νέου ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ἀνάδειξιν τῆς περιφανοῦς ἡμῶν πατρίδος.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, τῇ 30ῃ Ἰουλίου, 1861.

Π. ΚΑΛΑΙΒΟΥΡΗΣ.

ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.

1. Περί τῆς διὰ τοῦ θείου θεραπείας τῶν δερματικῶν νοσημάτων.

Ἐν πρὸς ἕκαστον δερματικῶν τινῶν νοσημάτων ἐξωτερικὴν χρῆσιν τοῦ θείου ἐγίνωσκον ἤδη οἱ Ἕλληνες ἱατροί, καθ' ἃ πληροφοροῦσιν ἡμᾶς καὶ ἄλλα μὲν χωρὶα τῶν ἀρχαίων, πληρέστερον δὲ ἡ ἀκόλουθος τοῦ Διοσκοριδίου περιχοπὴ (βιβλ. Ε. κεφ. 898. ἐκδ. Ἀλδου) αἰετὶ δὲ λειχήνας καὶ ὄνυχας λεπρῶς αἰρεῖ [τὸ θεῖον], τερειθινὴν μυχθὲν ριτίνην. Σὺν ὀξει δὲ καταχρῖσκον ποιεῖ μὲν καὶ πρὸς λέπρας, αἰρεῖ δὲ καὶ ἀλφούς. . . . παύει καὶ τοὺς καθ' ὄλον τὸ σῶμα κνησμούς, σὺν νίτρον σμηχόμενον ὁ Βεβαιωθεὶς ἐκ μακρᾶς πείρας περὶ τῆς ἱαματικῆς ταύτης δυνάμεως τοῦ θείου ὁ ἐξοχώτερος τῶν συγγρόνων ἡμῖν δερματολόγων Κύριος "Εβρας, δικτυποὶ ἐν τοῖς ἐξῆς (ἐν τῇ Allgemeine Wiener medicinishe Zeitung) τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου δοξασίας αὐτοῦ. Καὶ πρωτίστως μὲν ἀποδοκιμάζει τὴν ἐσωτερικὴν χρῆσιν τοῦ θείου, καθότι ἐξεδιλάθη, λέγει, ὑπόμακρᾶς πείρας, ὅτι ἡ οὐσία αὐτή, ἐν σμικραῖς μὲν δόσεσιν, οὐδεμίαν ἐκφαίνει ἐνέργειαν, ἐν μεγάλαις δὲ, ἀποβαίνει μᾶλλον βλαπτικὴ, ἢ ὠφέλιμος.

» Τε τὴν ἀπονέμειν αὐτῶν εἰς πενήκοντα φοιτητὰς » τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς ἐκ τῶν ὁμολογουμένως ἀπόρων, » ὧν ἕκαστος, ἐφ' ἑκάστῃ πρὸς τούτου ἢ' ἡμῶν προσδιορίζομενος, θίλει καρποῦσθαι τὸ ὄφελος τούτου ἐφ' ὄλον τὸν χρόνον τῆς εἰς τὰ Πανεπιστήμιον φοιτήσεως αὐτοῦ. » Παρακαλῶ πρὸς τούτοις τὴν σεβαστὴν ταύτην Πρυτανείαν, ἵνα κατὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ πρώτου ἐσώχου ἐκαστῆς ἐνιαυσίας περιόδου τοῦ αἰπποκράτους οὗ δὲ ῥοὶ δηλοῖ τὴν παραλαβὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐνδεκα τευχῶν ἐν πενήκοντα ἀντιτύποις. » Δέξασθε, σᾶς παρακαλῶ, Κύριε Πρύταμι, τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ πρὸς ὑμᾶς βαβυτιτάμου μου σεβασμοῦ. (ὑπογρ.) Π. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ. » Ἀνείγραφοι » Ἐν Ἀθήναις, τῇ 17 Ἀυγούστου, 1864. » Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Πανεπιστημίου (τ. σ.) Γ. ΔΟΚΟΣ. » Ἡ δὲ Πρυτανεία, ἀποδεξαμένη τὴν προσφορὰν ταύτην, ἀνταπέστειλε τῷ φιλεπιστήμονι δωρητῇ τὴν ἐξῆς εὐχαριστήριον » ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. » Ἡ Πρυτανεία τοῦ Πανεπιστημίου Ὀθωνος. » Πρὸς τὸν φιλογενέστατον Κύριον » Π. Τριανταφυλλίδην. » Τῆς τῆς 14 ὑπερμεσοῦντος μηνὸς ἐπιστολῆν ὑμῶν

Περί τῆς ἐξωτερικῆς χρήσεως τοῦ θείου δογματίζει, ὅτι πᾶσα σκευασία τοῦ θείου δὲν ἐνεργεῖ ἐξ ἴσου ἐπὶ τοῦ δέρματος παντὸς ἀνθρώπου· οὐχ ἦτον ὁμοῦς ἢ τελικὴ ἐνέργεια τῆς παρατεταμένης χρήσεως τοῦ θείου εἶναι ἢ αὐτὴ ἐπὶ παντὸς ατόμου. Πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἱαματικῆς ἐνεργείας τοῦ θείου πρέπει ἐκάστοτε νὰ ζητῆται ἐπὶ πόσον χρόνον πρέπει νὰ ἐπιδράσῃ ἢ θεϊκὴ σκευασία ἐπὶ τὴν πεπονηθίαν χώραν τοῦ δέρματος, ἔτι δὲ ποίᾳ ἢ προτιμητέᾳ σκευασίᾳ καὶ τίς ἢ προσήκουσα δόσις αὐτῆς. Κατὰ τὴν ἀμεσον αὐτοῦ ἐπὶ τὸ δῆρμα ἐνέργειαν, τὸ θεῖον ἀνήκει εἰς τὰ μέσα ἐκεῖνα, ἀτινα μεθιστώσι τὸ τε ἀπαθὲς καὶ τὸ πεπονηθὸς δῆρμα εἰς ὑπεραιμόν τινα κατάστασιν καὶ οὕτω συνεπάγονται θάσσονα παραγωγὴν τῆς ἐπιδερμίδος καὶ δραστηριωτέρην τὴν ἐν τῷ δῆρματι διαμοιβὴν τῆς ὕλης. Ἐξεταζομένων τῶν διαφορῶν τοῦ θείου σκευασιῶν κατὰ τὴν ἐντασιν τῆς ἐνεργείας αὐτῶν, εὗρίσκειται, ὅτι αἱ καθαῖραι καὶ μόνον θείον ἐμπεριέχουσιν ἐνεργοῦσιν ἀσθενέστερον· τούναντίον δὲ περισσότερον τὸ μετὰ τῆς σκευασίας προσμεμιγμένον θειωδὲς ὀξὺ, ἢ σελένιον, ἢ ἀρσενικόν τὸσφ μείζονα ἀντίδρασιν προκαλεῖται ἐν τῷ δῆρματι ἢ σκευασία ἐκαίγη. Αὐτὸ τοῦτο γίνεται καὶ ὅταν τὸ θεῖον ἐφαρμόζῃται ἐν εἴδει ἡπατιζουσῶν ἐνώσεων (*). Ἔσπε θέλομεν παρατηρήσει

» Ἐλάβομεν μετ' εὐχαριστήσεως καὶ ἐπηνέσαμεν τὴν φιλογενὴ ὑμῶν πρόθεσιν καὶ τὴν μέριμναν ὑμῶν ὑπὲρ τῆς σπουδαζούσης νεολαίας, ὑπὲρ τῆς ὁποίας διεθέσαστε φιλοτίμως πενήκοντα ἀντίτυπα τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματός « Ἰπποκράτης », οὗ ἡ ἕκδοσις ἀνηγγέλθη παρὰ τοῦ ἱατροῦ Κυρίου Π. Καλλιθούρου. » Ἡ πρᾶξις ὑμῶν, ἀξιόπαινος καθ' ἐαυτὴν οὖσα, διδασκίει ἡμῖν συνάμα τὴν ἐλπίδα, ὅτι καὶ ἄλλοι φιλογενεῖς, μιμηταὶ τῆς παραδειγματικῆς ὑμῶν γινόμενοι, θέλουσι συντέλεσαι ὁμοίως εἰς τὴν ἐνοβάρησιν τῆς ἐκδόσεως ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων, ὅλον τὸ τοῦ Κυρίου Καλλιθούρου, καὶ εἰς τὴν ἐπίδοσιν καὶ τὴν πρόδοσιν τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐκεῖνων μάλιστα, οἵτινες, ἔχουσι μὲν τὴν προθυμίαν, ἐλλείπουσι δὲ τῶν τῶν τῶν νὰ προσκτήσωσι τὰ χρήσιμα εἰς τὴν σπουδὴν των συγγράμματα. » Ὅθεν ἐκφράζοντες τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν διὰ τὴν προσφορὰν ταύτην ὑποσημειούμεθα. » Ἐν Ἀθήναις, τὴν 18 Ἀυγούστου, 1864. » Ὁ Πρύταμις (τ. σ.) Α. ΠΑΛΛΗΣ. » (*) Οὕτως ὀνομάζονται αἱ ἐνώσεις ἐκεῖναί τοῦ θείου, αἵτινες παράγονται διὰ συντήξεως θείου καὶ ἀλλοκαλίων, γαιῶν, ἢ τῶν ἀνθρακικῶν αὐτῶν ἀλάτων· τοιαῦται εἰσὶ τὸ ἐνθεῖον κάλιον (Kalium sulphuratum), τὸ ἐνθεῖον νάτρον (Natrium sulphuratum), ἢ ἐνθεῖος κάπνοκος (Calcarea sulphurata) κ. ἄ.

μεγάλην διαφορὰν κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ θείου, ἐάν ἀναγράψωμεν πρὸς θειούχον τινὰ ἀλοιρὴν θεῖον τὸ ἰζηκὸς (Sulphur praecipitatum, Lac Sulphuris), ἢ θείον τὸ ἀπεφθον (Sulphur depuratum, Flores Sulphuris)· ἐάν λάβωμεν πρὸς θεικόν τι βοήθημα θεῖον ἀγοραῖον, ἢ θείον καθαυμένον· ἐάν τὸ πεπονηθὸς δῆρμα ἐκτεθῇ εἰς ἀτμούς θειωδούς ὀξέος, ἢ πλυθῇ δι' ὑδάτων, περιεχόντων ὑδροθειωδὲς ἀέριον (Gas hydrosulphuratum, Acidum hydrothionicum).

Κατὰ τὰ εἰρημένα λοιπὸν πρέπει, ὅταν μὲν κρίνωμεν ἐνδεδειγμένον ἵνα ἐμποιήσωμεν εἰς τὸ δῆρμα ἡπιον ἐρεθισμὸν, ἢ ὅταν σκοπῶμεν τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἐν τῷ δῆρματι παρασίτων ἀκάρεων, ἵνα προτιμῶμεν τὰ διὰ καθαροῦ θείου βοήθημα· ὅταν δὲ ὑπάρχη ἐνδειξις ἵνα προξενήσωμεν ἐνεργεστέραν εἰς τὸ δῆρμα ἐπίδρασιν καὶ καταστήσωμεν δραστηριωτέραν τὴν ἐν αὐτῷ διαμοιβὴν τῆς ὕλης, τότε πρέπει νὰ προτιμῶμεν τὸ ἰσχυρότερον θεικὸν μέσον. Οὕτως αἱ μὲν ὀξεῖαι τοῦ δῆρματος φλεγμοναὶ τρέπονται ἐπὶ τὸ χεῖρον, θεραπευόμεναι διὰ τῶν σφόδρα ἐρεθιστικῶν σκευασιῶν τοῦ θείου, αἱ δὲ χρόνιοι βαίνουσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον, ἢ καὶ ἐκλείπουσι. Ὁ Κύριος "Εβρας θεωρεῖ λίαν ἐπάναγκες, ἵνα, ἀφοῦ κόμωμεν τὴν προσήκουσαν ἐκλογὴν τῆς θεικῆς σκευασίας, παρατείνωμεν τὴν χρῆσιν αὐτῆς μόνον μέχρις οὗ ἐπιτευχθῇ τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα, καθότι ἡ πέραν τοῦ δέοντος χρῆσις τῶν θεικῶν μέσων ἐπάγεται ἐπιβλαβεῖς συνεπειάς.

Εἰδικώτερον πραγματεύεται ὁ Κύριος "Εβρας περὶ τῆς διὰ τοῦ θείου καὶ τῶν σκευασιῶν αὐτοῦ θεραπείας τῶν ἐξῆς δερματικῶν νοσημάτων 1) τῆς ψώρας (Scabies, Gale, Krätze) α'. οἱ διὰ τοῦ θείου ὑποκαπιτισμοὶ ἀπεδείχθησαν, κατὰ τὰς ἐν τῷ γυνικῷ νοσοκομείῳ Βιέννης διὰ τοῦ ὑποκαπιτιστοῦ τοῦ Κάρριωτος (Carro) γενομένης δοκιμᾶς, λίαν ἐπιβλαβεῖς. Ὁ πρὸς ἕκαστον τοῦ νοσήματος μέσος χρονικὸς ὀρος ἦν 77 ἡμέραι. Ἡ χρονιότης δὲ αὐτῆ τῆς θεραπείας προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἐκ τῆς καύσεως τοῦ θείου παραγόμενον θειωδὲς ὀξὺ ἔκτεινε μὲν ἀπ' ἐνός τὰ ψωρικὰ ἀκάρη, ἐπροξένει δ' ἀπ' ἐτέρου ἐπίμονον ἐκζέμα' β'. τὰ θειούχα λουτρά, ἀτινα ἄλλοτε ἦσαν τὸ κυριώτερον βοήθημα κατὰ τῆς περιτῆς ὀ λόγος πύθσεως, κτείνουσι μὲν τὰ ἀκάρη, ἀλλὰ βραδέως καὶ μὴ συγκαταστρέφοντα τὴν ζωτικότητα τῆς ἐπιγονῆς αὐτῶν (ἡτις, ἐπομένως, μένει δεκτικὴ περαιτέρω ἀναπτύξεως), προξενοῦντα δὲ καὶ τεχνητὰς παθήσεις τοῦ δέρματος· γ'. αἱ διὰ θείου ἀλοιοφαὶ καὶ οἱ διὰ θείου σάπωνες ἀπεδείχθησαν ὠφέλιμώτερα μέσα, ἢ ἀπ' αὐτῶν δὲ ὠφέλιμα εἶναι τὸσφ μείζον, ὅσφ ἀπλουστέρα ἢ σύνθεσις αὐτῶν. Τὸ καθαυμένον θείον ἀπέβη ἐν αὐτοῖς ἀείποτε πολλῷ

ἱαματικώτερον, ἢ τὸ ἀγοραῖον δ'. ἡ ὑπὸ τοῦ Βέλγου μὲν ἐπιάτρου Κυρίου Vleminghae τὸ πρῶτον εἰς τὴν θεραπευτικὴν εἰσαχθεῖσα, ἐφεξῆς δὲ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κυρίου Schneidert τροποποιηθεῖσα διάλυσις (*) ἀπεδείχθη ὠφέλιμος (καίτοι ἀπεργάζεται οὐ σμικρὸν ἐρεθισμὸν ἐν τῷ δῆρματι), ὡς κτείνουσα ταχέως τὰ ἀκάρη. Ἐπομένως, ἐπεὶ δὲ δὲν ἀπαιτεῖται νὰ διαμεῖνῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν ἐπαγῇ μετὰ τοῦ δέρματος, ἀποβαίνει ὅλως ἀσήμενος ἢ ἐκζεμάτων ποικτικὴ ἐνέργεια αὐτῆς· 2) τοῦ κνημοῦ (**) (Prurigo) κατὰ τῆς παθήσεως ταύτης, ὡς καὶ κατὰ τῆς προηγούμενης, γίνεται χρῆσις τῆς προαναγραφείσης διαλύσεως τοῦ Κυρίου Vleminghae τόνδε τὸν τρόπον· ἐμβαπτισθέντος εἰς τὴν διάλυσιν ῥάκους ἐρεοῦ, ἀνατρίβεται ὁ πάσχων δι' αὐτοῦ καθ' ὄλον τὸ σῶμα ἐφ' ἡμίσειαν τοῦλάχιστον ὠραν, εἰτα δὲ εἰσάγεται εἰς χλιαρὸν λουτρὸν καὶ διαμένει ἐν αὐτῷ ἐπὶ μίαν ὠραν τοῦλάχιστον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ δι' ἀπλοῦ ὕδατος λουτρὸν μεταβάλλεται εἰς θειούχον, διανεμομένου εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ πάσχοντος ἐκ τῆς ἀνατρίψεως ἀπολειψθέντος θείου. Μετὰ τὸ χλιαρὸν λουτρὸν ὁ πάσχων ὑποβάλλεται εἰς κατακρουισμούς (douche) ψυχροῦ ὕδατος, ὅπως ἀποκαθαρῆ αὐτοῦ τὸ δῆρμα, τὸ ὅπου ἐπεὶτα ἀλείφεται διὰ λίπους. Ἴδθι μετὰ τὴν πρώτην ἀνάτριψιν ἐλαττοῦται ἡ κνησμονή, ἐκλείπουσα παντάπασι μετὰ ὀκταήμερον χρῆσιν τῆς θεραπευτικῆς ταύτης μεθόδου. Δυστυχῶς, ὑποτροπιάζει τὸ νόσημα, οὐχ ἦττον ὁμοῦς ἢ τοῦ Κυρίου Vleminghae διάλυσις εἶναι τὸ ἰσχυρότερον κατ' αὐτῆς μέσον, καθιστὰν τοῦλάχιστον ἀνεκτὸς εἰς τοὺς

(*) Ἡ πρὸς κατασκευὴν τῆς διαλύσεως ταύτης συνταγὴ ἔχει ὡς ἐξῆς·
Α. Θείου τοῦ ἐν κολύμβοις Αίτρας 2,
Τιτάνου ἀσθέτου " 1,
ἔσφ σὺν " ὕδατος πηγαίου " 20,
ἕως ἂν ἀπολειφθῶσι Ατ. 12 καὶ διαθήσας χρῶ.
Β. Sulphuris citrini (sive in baculis) ἕ 1j,
Calcar. vivae ἕ j,
Coq. c. Αφ. font. ἕ xx,
ad remanent. ἕ xij.
Fluidum filtratur.)
(**) Ὁ ὀρος οὗτος ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις " Ἕλλησιν ἱατροῖς σημαντικὸς οὐ μόνον τῆς εἰς πολλὰ δερματικὰ νοσήματα συμπιπτούσης κνησμονῆς, ἀλλὰ καὶ ἰδίου δερματικῆς νοσήματος, πυθανώτατος τοῦ prurigo τῶν νωπύρων. Ἀρκοῦμεθα δ' ἀναφέροντες, ἐκ πλείωνων, τὸ περισσότερο περὶ τούτου χωρίον τοῦ ἱπποκράτους, ὅπερ δικαιοὶ ἡμᾶς, μεταφράσαντες τὸ prurigo ὡς ἀνωτέρω « Ἀίτρη, καὶ κνησμός, καὶ λειχῆνες, καὶ ἀλφός, καὶ » ἀλώπεκες ὑπὸ φλέγματος γίνονται ». Ἰπποκρ. Περὶ παθῶν.

πάσχοντας τὰς ἐκ τῆς παθίσεως αὐτῶν ἐνοχλήσεις 3) τῆς ψωρίασεως (*) (Psoriasis, dartre furfuréuse, Schuppengrind) τὸ ἰαματικώτερον μέσον καὶ κατὰ τοῦ νοσήματος τούτου εἶναι, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κυρίου Έβρα, ἢ τοῦ Flemingha διάλυσις, προσηκόντως ἐφαρμαζομένη. Μεταχειρίζεται δ' ἐνταῦθα ὁ Κύριος Έβρας τὴν διάλυσιν ὡς ἐξῆς* πρῶτον μὲν παραγγέλλει ἵνα τριβῶνται διὰ ῥόχους ἑρσοῦ, διαθρόχου εἰς τὴν διάλυσιν, πάντα τὰ πεπονήθια χωρὶς τοῦ δέρματος μέχρις οὗ ἀποτριβῶσι τὰ τῆς ἐπιδερμίδος στρώματα καὶ σμικρὰ τας ἐξαμιάσεις σημήνη, ὅτι ἀφηρέθησαν καὶ αὐτὰ τὰ ἐσώτατα, ἐψιλώθη δὲ τὸ ὑπλωτόν τοῦ δέρματος σῶμα μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται ὁ πάσχων εἰς χλιαρὸν λουτρὸν, ἐν ᾧ διαμένει ἐπὶ μίαν ὥραν, εἶτα δ' ἐπαλείφονται τὰ τριβέντα χωρὶς δι' ἀπλῆς τινος λιπαρῆς οὐσίας (π. χ. δι' ἐλαίου ἤπατος ὄνισκου, ἢ δι' ὑδροπίσου [Goudron, Thecr]). Ἄλλ' αἱ ἐπαλείψεις αὐταὶ δὲν εἶναι τῶν ὧν οὐκ ἄνευ 4) τοῦ ἐκζέματος ἐπὶ τοῦ νοσήματος τούτου ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸν Κύριον Έβρα, μεγίστη προσοχὴ περὶ τὴν χρῆσιν τοῦ θείου. Καὶ ἐπὶ μὲν προσφάτων, ἢ τὸν φλεγμονικὸν χαρακτῆρα φερόντων ἐκζεμάτων, κυρίως δὲ τῶν ἐνισταμένων ἐπὶ τοῦ προσ-

ώπου, ἢ ἐν ταῖς καμπαῖς τῶν ἀρθρίων ἐπὶ νεαρῶν ἀτόμων εἶναι ἀντενδεδειγμένη ἢ χρῆσις τῶν διὰ θείου μέσων. Ἐπὶ δὲ τῶν χρονίων καὶ ἄνευ φλεγμονικῶν φαινομένων ἀποτρεχόντων, τῶν μετὰ ἐπιδήμου ἐνέσεως (infiltratio) τοῦ δέρματος συνδεδεμένων καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸ ὀπισθῆναρ ἐπιφανείᾳ τῶν ἀκρων φιλοχωρούντων ἐκζεμάτων ἀπεδείχθη ὠφελιωτάτη ἢ τοῦ Flemingha διάλυσις, ὡς, τουλάχιστον, βελτιούσα ἐπισημῶς τὴν κατάστασιν τῶν πασχόντων, ὁσάκις δὲν ἐπιφέρῃ τὴν παντελῆ ἱασιν. Αἰτίποτε ὅμως οἴχονται ἐπὶ τῇ χρῆσει τοῦ μέσου τούτου ἢ τε ἐνέσεις τοῦ δέρματος καὶ ἢ κνησημονή, ἀπυλειπομένου ἀσθενοῦς τινος μόνον ἐρεθούσας (ἄνευ ἐξοιδίσεως τοῦ δέρματος), πρὸς ἄρσιν τοῦ ὁποίου ἀρκεῖ ἐφεξῆς ἢ τοῦ υδροπίσου χρῆσις 5) τῶν σποράδην ἀκμῶν, ἢ ἰόνθων (acne disseminata), τῶν ῥοδιζουῶν ἀκμῶν (acne rosacea), τῆς γενειάγρας (mentagra, sycosis) ἐνῶ πρότερον ἅπαντα τὰ κατὰ τῶν νοσημάτων τούτων ἐν χρῆσει μέσσα ἀπέβαινον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀνωφελῆ, μόναι δὲ αἱ εἰς βάθος δεικνούμεναι καυτηριάσεις ἐπέφερον ἐνίοτε τὴν ἱασιν, κέκτνται σήμερον ἢ θεραπευτικῆ ἐν ταῖς διὰ θείου σκευασίαις τὸ μέσον, δι' οὗ ἰαταί τας εἰρημένους δια-

καθ' ἣν αἱ κηλίδες εἰσὶν εὐμεγέθεις, φέρουσαι κατὰ τὴν περιφέρειαν αὐτῶν ἐπαναστηκότα ἐρη, δίκην λοιπάδων, ἀφ' ὧν καὶ τ' ὄνομα scutellata. δ') Ψ. ἢ διακεχυμένη (P. diffusa), ἧς αἱ κηλίδες μεγάλαι καὶ ἀκανονίστως διηλωμέναι. ε') Ψ. ἢ γυρωτῆ (P. gyrata), ἧς αἱ κηλίδες μακραι, ὄψοειδεις, ἢ ἡμικυκλιῶδεις. ς') Ψ. ἢ λεπροειδῆς (ἢ κοινῶς λέπρα, Lepra vulgaris), καθ' ἣν τὸ πεπονήθιο δέμα εἶναι ἐπισημῶς ὑπερτραφές, ἐκκληρημμένον καὶ ὑπὸ λευκῶν λεπίδων κεκαλυμμένον. Αἱ κηλίδες τῆς τοῦ εἴδους τούτου ψωρίασεως εἰσὶ στρόγγυλαι καὶ ἔχουσι τὸ ἰδιάζον, ὅτι δύνανται νὰ λαθῶσι μόνον κατὰ τὸ μέσον αὐτῶν. Ὅταν ἢ παθῆσις χρονία (P. inveterata), τὸ δέμα τραχύνεται καὶ ἐκπαχύνεται, ἐνίστανται ἐν αὐτῷ ὄγκοι καὶ ῥαγάδες καὶ ἀλλοιοῦνται μονίμως ἅπαντα αὐτοῦ τὰ χρώματα. Ἐνίοτε ἀλλοιοῦνται ὑπὸ τῆς παθίσεως καὶ αἱ ῥιζωνυχίαι, ἐντεῦθεν δὲ οἱ ὄνυχες κυρτοῦνται, διοστρέφονται καί, τέλος, ἀποπίπτουσι.

Ἢ ψωρίασις προέρχεται ἐνίοτε ἐκ σφυλίτιδος. Ὅσοι δὲ μείζων ἢ δυσκρασία αὐτή, τόσῳ μᾶλλον στρόγγυλαι, ὀρθραι καὶ ἀποτόμως καθωρισμένοι αἱ κηλίδες καὶ ἐξέχουσαι αἱ περιφέρειαι αὐτῶν καὶ τόσῳ μᾶλλον σκληραὶ καὶ ἐπὶ τῶν κηλίδων ἰσχυρότερον προσκεκολλημένοι αἱ λεπίδες. Ἄλλ' οὐχὶ σπανίως τὰ αἴτια τῆς ψωρίασεως εἰσὶ ὅλως ἄγνωστα. Ἐνίοτε ἀλλοιοῦνται ὑπ' αὐτῆς ἀνθρώποι κατὰ τὸ φαινόμενον ὑγιεινάται. Ἄλλοτε αὐτή μεταδίδεται κληρονομικῶς. Παρατηρεῖται δὲ συχνότερον ἐπὶ γυθήμενων, ἢ ἐπὶ παίδων, ἀλλ' ἐξ ἴσου συχνά ἐκ ἀμφοτέρων τὰ γένη.

) Ὅπως μὴ συγχέωνται νοσήματα διαφορώτατα διὰ μόνον τὴν ὀνομαστικὴν αὐτῶν ὁμοιότητα, θεωροῦμεν σκόπεμον ἵνα σημειώσωμεν περὶ τῆς ἐν λόγω παθίσεως τὰ ἐξῆς ψωρίασιν ὀνομάζομεν χθαρμὰ ἐπαναστημάτια ἐν τῷ δέματι, ἐν εἶδει κηλίδων ξηρῶν, ὅτε μὲν μαιζίνων, ὅτε δ' ἐλασσῶν, διαφορωτάτων τὸ σχῆμα, ἐρυθρῶν δὲ, ἢ ἐρυθροφακίων τὸ χρῶμα, ὅπερ ἐπὶ τῇ ἐπιθλίψει ἀποβάλλουσιν ἐν μέρει μόνον (ὑπολειπομένου πάντοτε μετὰ τὴν ἐπίθλιψιν ὑποσῶου τινός ἐξιδρώματος) καὶ ἐπὶ τῶν ὁπίων, ἐστερημένων τῆς ἐπιδερμίδος, σχηματίζονται διηνεκῶς ἀποκλιπόμενα, κανονικῶς (ἀκτινηδόν, κυκλῆδόν) διατεταγμένα. Αἱ κηλίδες αὗται ἐπεκτείνονται ἀπὸ τοῦ μέσου ἐπὶ τὴν περιφέρειαν. Ἢ πάθησις αὕτη εἶναι χρονία φλεγμονῆ καὶ ἐκθάλασις τοῦ ἐξωτῆτος ἐκείνου δερματικῶν στρώματος, τὸ ὅποιο, κατὰ φύσιν ἔχοντος τοῦ δέρματος, ἀναγεννᾷ τὴν ἐπιδερμίδα διὸ ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ἀποξέσει τῶν κατὰ τὴν πεπονήθιαν χώραν λεπίδων τὸ δέμα ὑγρῶσαι καὶ αἰμάσει. Ἐνταῦθα δὲ δὲν παρατηροῦνται ἐκφύματα (boules, Knötchen) ὡς ἐπὶ τῶν γυνθῶν λειγίνων, ἀλλὰ μόνον χθαρμὰ καὶ διὰ μόνου τοῦ μεγεθυντικοῦ φακοῦ ὄρατὰ ἐπαναστημάτια. Τὰ ἀπολείματα, ἄτινα εἰσὶ λεπτὰ καὶ εὐθροκτα, ὅτε μὲν ἀργυρίζουσι κατὰ τὸ χρῶμα, ὅτε δὲ ῥυπαροχροοῦσι. Τῆς ψωρίασεως εἶδη εἰσὶ τὰ ἐξῆς (κατὰ τὴν μορφήν τῶν κηλίδων καθωρισμένα). α') Ψωρίασις ἢ ψακαστή (Psoriasis guttata s. p. punctata), καθ' ἣν αἱ κηλίδες εἶναι σμικραὶ καὶ φαίνονται ἐπαναστηκυαὶ ὑπὲρ τὸ δέμα ἔμφερῶς πρὸς ψακάδας ὕδατος β') Ψ. ἢ κερατωῆς (P. ummularis), ἧς αἱ κηλίδες εἰσὶ προσόμοιοι πρὸς σμικρὰ νομισμάτια. γ') Ψ. ἢ περιερκτος (P. scutellata),

φλύσεις ἀσφαλῶς, εὐχερῶς καὶ ἀναλγῆτως, πεφεισμένως δὲ ἄμα καὶ ἄνευ κακώσεως τινος. Δοκιμάσας πλειστάκις καὶ ἐπὶ τῶν νοσημάτων τούτων τὴν ἰαματικότητα τῆς τοῦ Flemingha διαλύσεως ὁ Κύριος Έβρας, ἐδιδάχθη, ὅτι αὕτη τότε μόνον ἀποβαίνει ἀνυσιμωτέρα ἄλλων θεικῶν μέσων, ὅταν αἱ σποράδην ἀκμαι, ἐκτείνόμεναι ἐπὶ πολλὴν χώραν, κατέχωσι τὸ στῆθος, ἢ τὰ νῶτα, ἢ ὅταν ἐνίστανται ἐπὶ ἀτόμων, ἐφ' ὧν εἶναι ἐνδεδειγμένος σφοδρὸς ἐρεθισμὸς τοῦ δέρματος. Κατὰ τῆς γενειάγρας καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου ἀκμῶν συνιστᾷ ὁ Κύριος Έβρας τὰς ἡττον ἐρεθίζούσας σκευασίας τοῦ θείου (μάλιστα δὲ τὸ ἰζηκὸς [praecipitatum] θείου), ὅπερ ἀνακρύπτει ὡς τὸ ἀγαθώτερον βοήθημα ἐπὶ τὰ εἰρημένα δύο εἶδη τῶν ἀκμῶν. Μεταχειρίζεται δ' ἐνταῦθα ὁ Κύριος Έβρας τὸ ἰζηκὸς θείου, μεμιγμένον μετ' ἴσων μερῶν γλυκεροῦ (Glycerinum) καὶ οἶνοπνεύματος, κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον* προκαθαρθέντα ἐπιμελῶς διὰ σάπινος καὶ ὕδατος τὰ πεπονήθια χωρὶς, ἐπαλείφονται ἀφ' ἐσπέρας διὰ τῆς ἀλοιφῆς, πλύνονται δὲ τὴν πρωῖαν. Ἐπωφελέστερον ὅμως εἶναι νὰ γίνηται ἢ ἐπαλείψις πρωῖ καὶ ἐσπέρας, ὅπως οὕτω διαμένη ἢ ἀλοιφή εἰς διηνεκῆ μετὰ τοῦ δέρματος ἐπαφήν. Συγχρόνως δὲ, ὅταν συναχθῆ πῦον κατὰ βάθος τοῦ δέρματος καὶ ἀποτελέσῃ ὄγκους τινάς, δέον τότε νὰ νύσσωμεν βολύως αὐτοῦς, ὅπως ἐκκενωθῆ τὸ ἐν αὐτοῖς πῦον. Προσέτι πρέπει νὰ ἐκσπῶμεν διὰ τοῦ τριγολαβίου τὰς τυχόν εἰς τοὺς ἐμπύους τούτους ὄγκους, ἢ εἰς τὰς φλυκταῖνας ἐμπεπαρημένες σμικρὰς τρύχας 6) τῶν χλοασμάτων, ἢ τῶν φακῶν (Pityriasis versicolor, lentigo, macula hepatica) (*) μολονότι καὶ διὰ τῶν ἀπλῶν, ἀλλὰ συγῶν καὶ ἀρκούντως παρατεταμένων διὰ σάπινος πλύσεων ἐκλείπουσι τὰ χλοάσματα, καταστρεφόμενων καὶ οὕτω τῶν συνιστῶντων αὐτὰ παρασίτων φυτικῶν ὀργανισμῶν, οὐχ ἡττον ὅμως ἢ διάλυσις τοῦ Flemingha ἐπιφέρει τάχιον τὴν ἀπολέπισιν τῶν χλοασμάτων καὶ οὕτως ἐξαφανίζει τὰ ἐν τοῖς κυττάροις τῆς ἐπιδερμίδος ἐμπεφυκότα μυκήτια. Διὰ ταῦτα ὁ Κύριος Έβρας προτιμᾷ τὴν εἰρημένην διάλυσιν, οὐ μόνον τοῦ θείου, ἀλλὰ καὶ τοῦ διττοχλωρούχου ὕδραργύρου (κατὰ τὴν ἑλλην. φαρμακοποιαν ἀλικού ὑ-

δραργύρου ἄλνυς, [Hydr. bichlorati corrosivi]) καὶ τῶν διαλύσεων τοῦ βόρακος 7) τῆς ἰχθυώσεως. Διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ νοσήματος τούτου πρὸς τὰς ἀλλοιώσεις ἐκείνας τοῦ δέρματος, ἀς ἐνίοτε ἐπάγονται τὰ ἐπίμικρα ἐρυσιπέλατα καὶ ἐκζέματα, φρονοῦμεν, ὅτι πράττομεν ἀρεστά τοῖς ἀναγιώσταῖς τοῦ Ἰπποκράτους, παρενεῖροντες ἐνταῦθα, κατὰ τὰς ἀκριβοτέρως πηγὰς, τὴν νοσογραφίαν τῆς ἰχθυώσεως. Κατὰ τὴν πάθισιν ταύτην ἢ ἐπιδερμὶς, παχυνομένη καὶ σκληρονομένη ἐν εἶδει κέρως, ῥήσσεται μυριαχῶς πρὸς μικροὺς τινὰς ῥόμβους, ἢ λεπίδας, αἰτίνες ἀποπίπτουσι λίαν βραδέως καὶ ὦν τὸ χρῶμα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἶναι τεφρόν, ἢ πράσινον, ὡς ἐκ τοῦ ἐπὶ αὐτῶν ῥόπου. Προσέτι ἐπανίστανται ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος μικρὰ ἐπάσματα, καθιστῶντα τὸ δέμα ἔμφερές πρὸς κατεργασμένον δέμα ὀνάγου (chugrin). Ἐπειδὴ δὲ αἱ λεπίδες εἰσὶν ὅτε μὲν μείζονες, ὅτε δ' ἐλάσσονες, διακρίνεται ἐντεῦθεν ἢ ἰχθύωσις εἰς κεντριώδη (cyrina) καὶ εἰς ὄφτιδα (serpentina). Ἢ μορφή καὶ ἢ διάταξις τῶν λεπίδων εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καθηρμοσμένη πρὸς τὴν κατὰ φύσιν ῥυτίδωσιν τοῦ δέρματος. Ἢ ἐπιδερμὶς φαίνεται ἐν τοῖς μᾶλλον πεπαχυσμένους αὐτῆς χωρίοις, πλεόνιον μάλιστα τῶν ἀρθρῶν, ἐρρηγμένη εἰς ῥομβοεδρικός φολίδας, ὡς ὁ φλοιὸς τινῶν δένδρων. Αἱ φολίδες αὐταὶ εἰσὶ κατὰ μὲν τὴν περιφέρειαν ἡττον, κατὰ δὲ τὸ μέσον μᾶλλον ἰσχυρῶς προσκεκολλημένοι τῷ δέματι, δίκην ἀσπιδίων, διὸ ὠνομάσθη ἢ τοῦ εἴδους τούτου ἰχθύωσις ἀσπιδιοειδῆς (scutulata). Ἢ τοιαύτη ἰχθύωσις ἀποκαλεῖται καὶ ἀπλή κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κερσοειδῆ (i. cornea), καθ' ἣν ἢ ἐπιδερμὶς, ἐξαλλοιουμένη, σχηματίζει προβολὰς τινὰς, ἐχούσας τὴν σκληρότητα κέρως καὶ ἀφ' ὧν οἱ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἰχθυώσεως πάσχοντες ἀποκαλοῦνται ἀκαρθῶνες, ἢ ὑστρίχες. Ἢ ἰχθύωσις ἐνίοτε μὲν περιορίζεται εἰς μικρὰν μόνον ἐκτασιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως καταλαμβάνει σύμπαν τὸ δέμα, ἐξαίρουμένων ὀλιγίστων αὐτοῦ χωρίων, ὅπου τοῦτο εἶναι λίαν λεπτόν. Ἐνίοτε τὰ ὑπὸ τῆς ἰχθυώσεως μὴ ἠλιωκότα χωρὶς τοῦ δέρματος πάσχουσι ποτυρίασιν. Ἢ ἰχθύωσις ἀλλοιοῦσιν συχνότερα καὶ πρώτῃ τὴν κατ' ὀπισθῆναρ ἐπιφανείαν τῶν ἀκρων, μάλιστα τὰ γόνατα καὶ τοὺς ἀγκῶνας, ἐτι δὲ τὸν και-

*) Ὁ Κύριος Eichstädt ἀνεκάλυψε (Forrier's Notizen, 4846, N° 863. Fig. 15 καὶ 16), ὅτι τὰ χλοάσματα συνίστανται ἐκ τινος εὐρωτοποῦ μύκητος, φουμένου ἐν τε τοῖς κυττάροις τῆς ἐπιδερμίδος καὶ μεταξὺ αὐτῶν. Ὑπὸ τοῦ νοσήματος τούτου ἀλλοιοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνθρώποι λευκόχροις, λεπτόδερμοι, μάλιστα φυματίαι, ἐτι δὲ καὶ αἱ ἔχουσι. Σημειωτέον μάλιστα ἐνταῦθα, ὅτι τὴν ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀδεσπότως ἀναφερομένην, ἀλλὰ

γενικῶς παραδεχόμενην παρατήρησιν, ὅτι πολλάκις ἐπὶ τῆς ἐγκυμοσύνης ἐπιφαίνονται χλοάσματα (ἐρηλίδες), ἐξηγήθη πρῶτως ὁ ἡμέτερος Ἰπποκράτης ἐν τῷ «Περὶ ἀφάρων», λέγων «Ὁκόσαι ἐν γαστρὶ ἔχουσι ἐρηλιν ἢ ἐπὶ τοῦ προσώπου ἴχουσι». Τὰ χλοάσματα εἶναι νόσημα ἀναχωρητικόν, μεταδιδόμενον ἐκ τῆς ἐγγυτέρῃ προσομιλίας (ὡς ἐν παραδείγματι, τῆς μεταξὺ συζύγων).

μόν και τὰ νῦτα τούναντιόν φεΐδεται τοῦ προσώπου, τῶν πλάμων και τῶν πελμάτων. Τά χωρία ἐκεῖνα τοῦ δέρματος, ἅτινα πρῶτα ἀλίσκονται ὑπὸ τῆς παθήσεως, δὲν ἀπαλλάσσονται αὐτῆς κατὰ τὴν περαιτέρω ἐπέκτασίν της, ἀλλ' ἐξακολουθοῦσιν ἀναγεννῶντα τὰς αὐτομάτως ἀποπιπτούσας, ἢ τὰς ἀφαιρουμένας φολίδας. Τὸ νόσημα τοῦτο φαίνεται πολυλάκις κληρονομικῶν, ἢ, τοῦλάχιστον, σύγγονον. Ἐκδηλούμενον δ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τὰ πρῶτα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τῆς ζωῆς ἔτη, παραμένει δι' ὄλου τοῦ βίου και μεταβάλλεται μόνον ἐλάχιστα κατὰ τὰς μεταμειψείας τῶν ἀτμοσφαιρικῶν καταστάσεων και τῶν τοῦ ἔτους ὥρων. Ὑπὸ τῆς ἰχθυώσεως ἀλίσκονται συχνότερον ἄνδρες, ἢ γυναῖκες, και μᾶλλον ἄνθρωποι, ὢν τὸ δέγμα εἶναι σκληρότερον και ξηρότερον, ἢ κατὰ φύσιν. Ἢ δοξασία, ὅτι ἡ ἰχθυώσις εἶναι νόσημα συγγενὲς τῇ λύθῃ φαίνεται ἀναπόδεικτος, ἄλλως τε και μὴ διαφωτίζουσα τὰς συνθήκας ἐκείνας, ἐν αἷς ἐκφάνεται τὸ περι οὐ ὁ λόγος νόσημα. Ὁ Κύριος Ἔβρας διαβεβαίωι, ὅτι ἐπὶ τινων περιπτώσεων ἰχθυώσεως εἶδεν ἀποπεσόντα τὰ ἐπάλληλα τῆς ἐπιδερμίδος στρώματα ἐπὶ τῇ γρήσει διαφόρων θειούχων μέσων, ἰδίως δὲ τῆς βλεμμυγγεῖου διαλύσεως, ἐν εἶδη ἀλοιφῶν και λουτρῶν. Οὐδένα ὁμως λόγον ἔχει, προσθέτει, δι' ἣν νὰ προτιμᾷ τῶν ἄλλων τὰ διὰ τοῦ θεῖου βοηθήματα.

Ἐν τέλει τοῦ ἔργου αὐτοῦ ὀμιλεῖ ὁ λίαν πεπειραμένος Δερματολόγος περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν θειούχων θερμῶν πηγῶν ἐπὶ τε τὴν λανθάνουσαν συφιλιτίδα και ἐπὶ τὰς συνεπείας τῶν δι' ὑδραργύρου θεραπευτικῶν. Ἀντιγωνιζομένων πρὸς τοὺς φρονούντας, ὅτι ἐπὶ τῇ γρήσει τῶν θειούχων λουτρῶν ἐκδηλοῦται δὴθεν και αὐθις διὰ νέων φαινομένων ἢ τείως λανθάνουσα σύφιλις, δοξάζει, τούναντιόν, ὅτι ἐπὶ τῆς λανθάνουσας συφιλιτίδος εἶναι ἰσοστάσις τὴν ἐνεργειαν τὰ τε θειούχα και πᾶν ἄλλο ἀπλοῦν χλιαρὸν λουτρῶν, ὡς και αἱ δι' ἀμύων κοινοῦ ὕδατος πωριάσεις. Προσθεύων προσέτι, ὅτι τὸ θεῖον ἀδυνάττει ἕνα ἀπεκφέρῃ ἀπὸ τοῦ σώματος τὸν ἐν αὐτῷ δὴθεν ἐμμένοντα ὑδράργυρον μετὰ μακρὰν χρῆσιν τῶν ὑδραργυρικῶν φαρμάκων, ἀποφαίνεται ἀφοριστικῶς, ὅτι τὰ θειούχα λουτρά οὔτε εἰσάγουσιν εἰς τὸ σῶμα, οὐδ' ἐξάγουσιν ἀπ' αὐτοῦ μήτε συφιλιτίδα, μήτε ὑδράργυρον.

2. Περὶ τῆς ἐπιδημίου δυσεντερίας και τῆς θεραπείας αὐτῆς.

Ἢ δυσεντερία εἶναι ἢ μετὰ τὸν τυφοειδῆ πυρετὸν συχνότερα τὸν ἐπιδημίου χαρακτήρα λαμβάνουσα νόσος. Εἶναι δὲ τὸ μόνον ἐπιδημίου νόσημα, ὅπερ ἐνσκήπτει

κατὰ μίαν και μόνην, ὠρισμένην, ὡραν τοῦ ἔτους, δηλονότι τὸ φθινόπωρον. Ἀρχεται δὲ περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου, ἢ περὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου και διαρκεῖ μέχρι τέλους Νοεμβρίου, ἢ ἀρχῶν Δεκεμβρίου. Τὸ νόσημα τοῦτο δὲν ἐκτείνεται ἐπὶ ὁλοκλήρους χώρας, ὡς οἱ ἐξανθηματικοὶ πυρετοὶ, οὐδὲ περιορίζεται ἐν ἐνὶ και μόνῃ τόπῳ, οἷον ἐν ἐνὶ χωρίῳ, ἢ ἐν μιᾷ οἰκίᾳ, ὅπως ὁ τυφοειδῆς πυρετὸς, ἀλλ' ἐπιτίθεται τάχιστα πολλάς τινὰς ομάδας πληθυσμοῦ, οὔσας ἐν ἐπιμιξίᾳ πρὸς ἀλλήλας. Ὁ Κύριος *Piedvache*, (*Gazette médicale de Paris*), παρατηρήσας ἐν Γαλλίᾳ πέντε ἐπιδημίας τοῦ νοσήματος τοῦτου, δὲν ἡδυνήθη ὅ ἀνεύρη ἐπιτοπίους νοσοποιούς συνθήκας, ἐξηγούσας τὴν ἐν τινε τόπῳ πρώτην τῆς ἐπιδημίας ἐπίσκηψιν. Καὶ τὴν ἔντασιν δὲ τοῦ νοσήματος παρατηρήσας ὁ Κύριος *Piedvache* οὔσας ἐν τοῖς διαφόροις χωρίοις μιᾶς και τῆς αὐτῆς χώρας, κατὰ τὸ αὐτὸ φθινόπωρον, λίαν διάφορον, μολονότι και αἱ ἀτμοσφαιρικαὶ συνθήκαι, και αἱ τῶν παθόντων ἀτομικαὶ ἐπίρηται, οἷον ψύξεις, φαῦλη τροφή, ῥυπαρία κ. τ. τ., παρῆσαν ἐπίσης πανταχοῦ.

Ἢ μεταδοτικότης τοῦ νοσήματος φαίνεται οὔσα λίαν σμικρὰ, καθ' ἃ διαβεβαίωι ἡμᾶς ὁ μνησθεὶς ἰατρὸς, ἰδῶν ἀπαξ μόνον, ὅτι κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ νοσήματος οἱ μετακομίσαντες δυσεντερικὸν τινα εἰς ἕτερον χωρίον, τοῦ ὁποῦ εἶχε τείως φεῖσθῃ ἢ ἐπιδημία. Οὐδέποτε ὁμως, λέγει, παρατηρήσας, ὡς ἐπὶ τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, διαδοθῆν ἐν μεζονας διαστάσεις τὸ νόσημα ὡς ἐκ τοῦ ὅτι μετακομίσθη πάσχωμ τις εἰς μὴ ἐπίνοσον μέρος.

Ἢ ἀναιρετικότης τῶν ἐπιδημίων δυσεντερικῶν εἶναι, κατὰ τὸν Κύριον *Piedvache*, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λίαν ἐπίσημος· κατὰ μέσον ὅρον ἀποθνήσκαι τὸ $\frac{1}{5}$, ἐνίοτε δὲ και τὸ $\frac{1}{2}$ τῶν νοσησάντων. Ἐκ δὲ τοῦ ὄλου πληθυσμοῦ τόπου τινὸς ἀποκτείνει ἢ ἐπιδημία τὸ τεσσαρακοστὸν μέρος, ἐνίοτε δὲ και τὸ εἰκοστὸν. Ἢ ἡλικία οὐδεμίαν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν συχνότητα τῶν νοσησεων, ἀλλ' ἡ θανατηρὰ ἐκβάσεις εἶναι συχνότερα ἐπὶ τῶν θηλαζομένων βρεφῶν και κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν.

Τὰ συμπτώματα τῆς ἐπιδημίου δυσεντερίας διαφέρουσι, κατὰ τὸν εἰρημένον συγγραφέα, κατὰ τι τῶν τῆς σποραδικῆς, μολονότι συγγέονται ἀμφότερα ταῦτα τὰ εἶδη τοῦ νοσήματος. Τὰ κυριώτερα τῶν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τῆς δυσεντερίας φαινομένων εἰσι τὰ ἐξῆς· μέγα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ μεμισαμένου χωρίου πάσχει δυσεντερικὰς ἐνοχλήσεις, ἀνορεκτεῖ και διαρροῖζεται. Καὶ ἐπὶ τινων μὲν τὸ νόσημα ἐφίσταται εἰς τὰ συμπτώματα ταῦτα, ἐπ' ἄλλων δ' ἐπιτείνεται μεθ' ἡμέρας 2—3 ἢ προδρομικὴ ρύσις τῆς κοιλίας εἰς κυρίως δυσεντερικὴν

κοιλιολυσίαν τὰ κόπρανα ἐκλείπουσι τότε ἀπὸ τῶν ἀφοδευματικῶν ὕλων και σφοδρὸς ἐνίσταται τεινεσμός. Σπανιώτερον παρουσιάζεται τὸ νόσημα ἐκ μιᾶς και ἄνευ προδρομικῶν συμπτωμάτων. Οὐδέποτε ὁμως παρατηρήσας ὁ Κύριος *Piedvache* προτρέγον τῆς παθήσεως ῥίγος. Περὶ τῆς ποιότητος τῶν ἀφοδευμάτων μένουσι ἐν ἰσχύι τὰ παραδεδομένα, τοῦ Κυρίου *Piedvache* οὐδὲν εἰς αὐτὰ προσθέντος νεώτερον. Ἢ συχνότης τῶν κενώσεων εἶναι ἄλλοτε ἄλλη (ἀπὸ 1—12 καθ' ὥραν). Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἰτιῶνται οἱ πάσχοντες κωλικά ἄλγη, προηγούμενα πάσης κενώσεως, καθῆσιν κατὰ τὸν δακτύλιον, ἐνίοτε δὲ ἐπίσκημον μόνον ἀποτίαν. Ἢ ἐπὶ πλείστον πάσχόντων παρατηρήσας ὁ Κύριος *Piedvache* ἐκλύσιν τινα τοῦ σφιγκτήρος τοῦ δακτυλίου, ἐντεῦθεν δὲ διεύρυνσιν τῆς εἰσόδου τοῦ ἀπευθυμένου, εἰς τὸ ὅποῖον ἰδύνατό τις νὰ εἰσὶδῃ μέχρι βάλθους 2—3 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου. Ἢ δυσουρία και ἡ ἐλάττωσις, ἐνίοτε δὲ και ἡ παντελής ἐπίσκησις, τῆς διεκκρίσεως τῶν οὐρῶν παρατηρεῖται ἀεὶποτε ἐπὶ σφοδρῶν δυσεντερικῶν νοσησεων. Οὐχὶ σπανίως ἐπέρχεται και ἔμετος, ἐπὶ δὲ και λυγμὸς, προμηνύων θανατηρὰν ἐκβάσιν, ὅταν διαρκῆ ὁλοκλήρους ἡμέρας. Ἢ δίψα εἶναι σπανίως σφοδρὰ. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προσίενται οἱ πάσχοντες τὴν τροφὴν αὐτῶν μετ' ὀρέξεως, τοῦλάχιστον ἐν ἀρχῇ τῆς νοσησεως. Ὁ πυρετὸς εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον μέτριος, ὁ δὲ σφυγμὸς (τὸ κατ' ἀρχὰς σύμμετρος και, οὐχὶ σπανίως, ἥττον ἀδρὸς και πλατύς, ἢ πρὸ τῆς νοσησεως) γίνεται κατὰ τὰς τελευταίας πρὸ τοῦ θανάτου ἡμέρας σμικρὸς και συχνός, πολλάκις δὲ και ἀνεπαίσθητος. Ἢ παραγωγή τῆς ἐμφύτου θερμότητος φαίνεται ἐπίσημως ἡλαττωμένη. Τὸ σῶμα ἀπισχνούται ταχέως, ὁ δὲ πάσχωμ λαμβάνει ὄψιν νεκρικὴν, διατηρῶν ὁμως ἄχρι τοῦ θανάτου τὴν πρὸς τὸ κινεῖσθαι ικανότητα. Ἐὰν αἱ ἀφοδύσεις ἀρχίσωσι νὰ γίνωνται ἥττον συχνὰ, αἱ δ' ἀφοδευματικαὶ ὕλαι γίνωνται ἡττον συχνὰ, αἱ δ' ἀφοδευματικαὶ ὕλαι μᾶλλον συνεσθηκυῖαι, σημαίνεται ἀρχὴ τῆς βελτιώσεως, ἐπομένως τότε προδιαγορεύομεν ἀγαθὴν τὴν πρόγνωσιν. Ἐὰν δὲ αἱ μὲν κενώσεις γένωνται συχνότεραι, αἱ δ' ἀφοδευόμενα ὕλαι κακώδεις, προσόμοιοι τῷ πλύματι κρεῶν, ἢ ὑποπράσινοι, τὸ σῶμα και ἡ γλώσσα τοῦ πάσχοντος καλυφθῶσιν ὑπὸ διεφθερτικῶν ἐλκῶν, ὁ δὲ τείως ἀπαθὴς στόμαχος, μετεωρισθεὶς τυμπανικῶς, γένηται εὐάισθητος πρὸς τὴν πίεσιν, τότε ἀποτεκμαιρόμεθα, ὅτι ἡ πάθσις δεινούται και ῥέπει πρὸς τὴν θανατηρὰν ἐκβάσιν.

Ὁ Κύριος *Piedvache* ἀνασκευάζει ἐν τῇ πραγματεία αὐτοῦ ἐσφαλμένας τινὰς περὶ τοῦ ἐν λόγω νοσήματος δοξασίας, πρὸς ἃς, λέγει, παρέσχον τὸ ἐνδόξιμον κυριώδη τινὰ φαινόμενα, παρατηρούμενα ἐπὶ τῶν χαλεπωτέρων δυσεντερικῶν νοσησεων, τοῦτέ-

στιν ἡ κατάψυξις τοῦ σώματος, ἢ μεγάλη τῶν συμπτωμάτων ἀστασία και ἡ μέγιστη ἀναιρετικότης τοῦ νοσήματος. Καὶ ἡ μὲν κατάψυξις τοῦ σώματος, ἣτις προηγείται τοῦ θανάτου ὡρας πολλὰς, ἐνίοτε δὲ και ἡμέρας ὅλας, ἐγένετο ἀφορμὴ πρὸς τὴν ἡμαρτημένην ιδέαν, ὅτι δὴθεν συνεργεῖ κατὰ τὴν ἐπιδημίου δυσεντερίαν και τὸ χολερικὸν μίγμα. Ἀναλογιζόμενοι ὁμως, ὅτι τὸ τῆς καταψύξεως στάδιον παρατηρήθη ἐν τῇ ἐπιδημίᾳ δυσεντερίας πολλῶν πρότερον, ἢ ἡ πρώτη εἰς τὴν Εὐρώπην ἐγκατάσκηψις τῆς χολέρας, κατανοοῦμεν τὸ ἀνυπόστατον τῆς ταιαυτῆς δοξασίας. Ἢ δὲ ἀστασία τῶν συμπτωμάτων και ἡ μέγιστη τοῦ νοσήματος ἀναιρετικότης παρέσχον ἀφορμὴν πρὸς τὴν ἀναλήθη ιδέαν, ὅτι ἡ ἐπιδημία δυσεντερίας περιπλέκεται μετὰ τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, διὸ και ἀπεκλήθη τὸ περι οὐ ὁ λόγος νόσημα τυφοειδῆς δυσεντερίας. Ἀλλὰ και ἡ δοξασία αὐτὴ ἐξελέγχεται μὴ ὀρθή, καθότι ἐκτὸς τῆς ἐν πολλοῖς ἄλλοις συμπτώμασι διαφορὰς τῶν δύο νοσημάτων, ἐν μὲν τῷ τύπῳ ὁ πυρετὸς εἶναι σφοδρὸς, ἐν δὲ τῇ ἐπιδημίᾳ δυσεντερίας ἐλάχιστος, ἢ και ἐλλείπει παντάπασι. Ἐπι δὲ ἐν μὲν τῷ τυφοειδῇ πυρετῷ αἱ φρένες διαταράσσονται, ἐν δὲ τῇ ἐπιδημίᾳ δυσεντερίας διατελοῦσιν ἐντελῶς σῶαι μέχρι τοῦ θανάτου. Μόνον ὑπὸ τοῦς τροπικῶς, προσθέτει ὁ Κύριος *Piedvache*, πρέπει νὰ θεωρῶνται ἀμφότερα τὰ νοσήματα ἐπίσης κινδυνώδη, θεραπεύονται δὲ και κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον.

Πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ νοσήματος προφύλαξιν οὐδὲν παράγγελμα γινώσκει ὁ Κύριος *Piedvache*, οὔσων ἀγνώστων τῶν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν αἰτιῶν συνθηκῶν.

Ἢ θεραπεία ἦν ἀνεκὰθεν πολυειδής, ἀλλ' ἐξ ὅλων τῶν θεραπευτικῶν μεθόδων τρεῖς και μόναι διεμίναν ἐν ὑπολήψει α'.) ἢ διὰ τῶν ἀφαμμάξεων (κατὰ τὸν *Broussais*) β'.) ἢ διὰ τῶν ὀπιούχων και γ'.) ἢ διὰ τῶν ἐμετικῶν και τῶν ὑπαγωγικῶν (κατὰ τὸν *Sydenham*, τὸν *Pringle* και τὸν *Zimmermann*).

Ἐπὶ τῇ βάσει πολυπληθῶν παρατηρήσεων ἐκφέρει ὁ Κ. *Piedvache* τοὺς ἐξῆς θεραπευτικοὺς ἀφορισμοῦς· α'.) αἱ ἀφαμμάξεις οὐδεμίαν φαινομένην ἔχουσαι ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν πορείαν τοῦ νοσήματος· δύνανται δὲ μόνον νὰ μετριάζωσι τινὰ, μετὰ τῶν κυρίων συμπτωμάτων προσπλεκόμενα, φαινόμενα· β'.) τὰ ὀπιούχα, ἅτινα ἐπὶ σποραδικῶν δυσεντερικῶν νοσησεων συχνάκις ἀποδείκνυνται ὀφέλιμα, συνεργούσιν ἐπὶ τοῦ νοσήματος τοῦτου ἐμμέσως μόνον πρὸς τὴν ἴασιν, ταυτέσι διὰ τῆς καταπαύσεως τοῦ ἄλγους και τοῦτο ἐπὶ μόνων τῶν ἐλαφρῶν νοσησεων. Ἐπὶ δὲ τῶν σφοδρωτέρων τῶν ὀπιούχα οὐδεμίαν ἔχου-

σιν επίφορην εἰς τὴν πορείαν τοῦ συνόλου τῶν συμπτωμάτων, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον δὲν πρέπει νὰ ὀλιγογερῶνται ὀλωσθιδίου χάριν τῆς ἀκρωσθένους αὐτῶν δυνάμειος γ'. τὰ ἐμετικά καὶ ὑπαγωγικά ἀπεδείχθησαν πολλὰ ὠφελιμώτερα, ἐπειδὴ, ἐὰν γένηται χρῆσις αὐτῶν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν τῆς νοσήσεως ἡμέραν ἐλαττοῦται, ἢ τῆς νόσου διάρκεια εἰς ἡμέρας τρεῖς μέχρι πέντε, ἐνῶ ἄλλως παρατείνεται σχεδὸν ἀείποτε ἐπὶ πλείονας ἐβδομάδας. Παρελθόντος τοῦ πρώτου σταδίου, τουτέστι ἀφοῦ ἡ τέως ἐν μόνῳ τῷ ἀπευθυμένῳ περιωρισμένη πάθησις ἐπεκταθῆ εἰς τε τὸ κῆλον καὶ τὸ τυφλὸν ἐντέρον (β', στάδιον), ἢ καὶ εἰς ὅλον τὸν ἐντερικὸν σωλῆνα (γ', στάδιον), εἰσὶν ἔτι καὶ τότε ὠφέλιμα τὰ ὑπαγωγικά ἀλλ' οὐκέτι τοσοῦτον, ὅσον κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τότε δὲ εἶναι μᾶλλον ἐνδεδειγμένη ἡ τοπικὴ θεραπεία, τουτέστιν ἡ διὰ κλυσμάτων, ἐμπιεχόντων ὀξικὸν μούλυδον, ἢ στυπτηρίαν, ἢ νιτρικὸν ἀργυρον, ἢ ὑδροϊωδικὸν κάλι. Ἀλλὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς μεθόδου ταύτης ἀντιτάσσοισιν ἐπίσημα ἐμπόδια ἢ τε ἔκλυσις τοῦ σφιγκτῆρος τοῦ δακτυλίου καὶ τὸ λίαν εὐερέθιστον τῶν παχέων ἐντέρων, ἐξ οὗ τὰ ἐνέμενα κλύσματα ἀποπέμπονται παραχρῆμα. Διαβεβαίωσι δὲ ὁ Κύριος Picauche, ὅτι ἡ ἀναιρετικότης τοῦ νοσήματος ἠλαττώθη διὰ τῆς θεραπευτικῆς ταύτης μεθόδου ἀπὸ εἰκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν εἰς μόνους δέκα. Ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἐξαιρεῖ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ διὰ τῶν ὑπακτικῶν καὶ τῶν στυπτικῶν κλυσμάτων θεραπεία τῆς ἐπιδημίου δυσεντερίας εἶναι ὠφέλιμος μόνον κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ νοσήματος στάδιον, κατὰ δὲ τὰ ἐφεξῆς ἀποβαίνει ὡς ἐπὶ τὰ πλείστον ματαία πᾶσα θεραπεία. Τῶν λίαν σφοδρῶν νοσήσεων σπανιώτατα παρατηρεῖται ἢ εἰς Ἰασίαν ἐκβάσις, ἀλλὰ καὶ τότε ἐπισυμβαίνουσιν ὑποτροπαί. Κατὰ τῆς μετὰ τὴν Ἰασίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὑπολειπομένης διαφροῖας ἀπεδείχθη ὠφέλιμον τὸ ὄπιον, διδόμενον ἐναλλάξ μετὰ τῶν στυπτικῶν. Ἔναι ὁμοῦ τῶν ὄν οὐκ ἄνευ νὰ συνοδεύηται ἢ θεραπεία αὕτη μετὰ διαίτης αὐστηρᾶς. Ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ἐπισυμβαίνουσι καὶ ἐνταῦθα συχνάκις ὑποτροπαί, ὧν αἱ πλείστα ἀπολήγουσιν εἰς θάνατον.

3. Περὶ τῆς δι' ὑδροχλωρικοῦ ὀξυδωμένου σιδήρου (Ferri sesquichlorati) θεραπείας τῶν ἐξ ὑπερτροφίας ὄγκων τοῦ δέρματος.

Ὁ Κύριος P. Delvaux ἐπαινεῖ (*Presse médicale belge*) ὡς ἱματικωτάτην τὴν τοπικὴν χρῆσιν τοῦ ὑδροχλωρικοῦ (ἀλικοῦ κ. τ. ἐ. φ.) ὀξυδωμένου σι-

δήρου κατὰ τῶν ἐξ ὑπερτροφίας ὄγκων τοῦ δέρματος. Διαλυθέντων τριῶν μερῶν τοῦ βάρματος τοῦ ὑδροχλωρικοῦ ὀξυδωμένου σιδήρου (tincturae Ferri murialis oxydati [ὑδροχλωρικοῦ ὀξυδωμένου σιδήρου 3 iij συν οἰνοπνεύματος 3 viij]) εἰς ἑπτὰ μέρη ὑδατος, ἐπιχρῶμεν κατ' ἐκάστην διὰ χρωστηρίου (rinseau), διαβρόχου εἰς τὴν διάλυσιν ταύτην, τὸ ἐξ ὑποτροφίας ὄγκωμα τοῦ δέρματος, μέχρις οὗ ἐμβραχῆ προσηκόντως. Ἐπὶ τῆ τοιαύτη χρῆσει τοῦ περι οὗ ὁ λόγος μέσου ὁ συνδυετικὸς ἰσθῆς τοῦ ὄγκωματος ἀτροφεῖ καὶ αὐκίναται ἐν διαστήματι 24 ὡρῶν, ὥστε μικρὰ ὄγκωματα ἐξαφανίζονται ἐν ὀλίγαις ἡμέραις. Ἐὰν δὲ τὸ ὄγκωμα ᾖ μέγα, ἐνίσταται ἐπὶ τῆ χρῆσει τῆς εἰρημένης μεθόδου πύσις κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ.

Ὁ Κύριος Delvaux ἀναφέρει πρὸς τεκμηρίωσιν τῶν λόγων αὐτοῦ, ὅτι παρετήρησεν ἐξαφανισθῆν ὀλοσχεράς διὰ τῆς εἰρημένης θεραπευτικῆς μεθόδου, ἐν διαστήματι 37 ἡμερῶν, ὄγκωμα τοῦ δέρματος ἐξ ὑπερτροφίας, τὸ μέγεθος ὅσον ὠοῦ ἀλεκτορίδος.

4. Περὶ μεταδόσεως τῆς συφιλιτιδος διὰ τοῦ κατὰ τῶν εὐλογίων ἐμβολιασμοῦ.

Ὁ ἐν Λουγδούνῳ ἰατρός Κ. Α. Viennois γράφει ἐν τοῖς α Γενικοῖς ἀρχείοις τῆς Ἰατρικῆς ὡ μακρὰν καὶ ἀξιοσπούδαστον διατριβὴν περὶ τοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ θέματος. Ἡ μετάδοσις, λέγει, τῆς συφιλιτιδος ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος τόσῳ μᾶλλον συχνότερα, ὅσῳ περισσότερο διεδίδετο ὁ ἐμβολιασμός. Ἦδη τῷ 1807 περιέγραψεν ὁ ἐν Χελσέα (Chelsea) (*) ἰατρός Moseley ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ α Ἱστορικαὶ καὶ κριτικαὶ συζητήσεις περὶ τῆς δαμαλίδος ὡ ὑπὸ τὸ ὄνομα Coo-rox-iteh διάφορα ἐξανθήματα, παρακολουθοῦντα τὸν ἐμβολιασμὸν καὶ τὰ ὁποῖα, ὡς ἐκ τῆς περιγραφῆς, φαίνονται, ὅτι ἦσαν δευτεροπαθεῖς συφιλιτικαὶ διαφλύσεις. Ὁ Moseley θεωρεῖ τὴν Coo-rox-iteh νόσημα νέον, διαφέρον τῆς κοινῆς ψωριάσεως, θεραπευόμενον δὲ, ὡς ἐκείνη, διὰ τοῦ θείου καὶ τοῦ ὑδροαργύρου. Τῷ 1814 ἀνέγνω ὁ Ἰταλὸς ἰατρός Monteggia ἐνώπιον τῆς ἐν Μεδισολάνοις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν Ἰπόμνημα, ἐν τῷ ὁποίῳ προσεπάθει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι, ἐὰν τις ἐμβολιάσῃ ἀντευλο-

(*) Ἡ Χελσέα ἦν τότε χωρίον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἄκρας τοῦ Ταμέσιος, ἀπέχον δύο περίπου μίλια τοῦ Λονδίνου, τὸ ὁποῖον ὁμοῦ σήμερον συμπεριλαμβάνει καὶ τὴν Χελσέαν, οὗσαν μίαν τῶν μᾶλλον ἀξιολογῶν αὐταῖς ἀνοικίων.

γιακῶς Συφιλιτικόν τινα, ἐπανίσταται φλυκταίνον, ἐμπεριέχον ἀμφοτέρους τοὺς ἰσθῆς, τὸν τε συφιλιτικόν, δηλονότι, καὶ τὸν ἀλεξήτῃρον τῶν εὐλογίων, καὶ ὅτι ἀμφοτέροι μεταδίδονται εἰς τὸν ἐμβολιαζόμενον διὰ τῆς ἐν τῷ φλυκταίνῳ ἐκείνῳ ὕλης. Τὸ αὐτὸ ἔπος ὁ ἰατρός Marcolini ἀνήνεγκεν εἰς τὰ τότε ἐν Μεδισολάνοις ὑπὸ Arriva Ὀμοδέου ἐκδηδόμενα α Ληπανι universali di medicina ὡ, (ἐν Τόμῳ Α'), ὅτι παρετήρησεν ἐν Οὐδίνῃ βαινοῖσις ἐκ παραλλήλου τὴν διάδοσιν τοῦ ἐμβολιασμοῦ καὶ τὴν τῆς συφιλιτιδος. Τῷ 1821 καὶ τῷ 1841 παρετήρησεν ἐν Κρεμόνῃ ὁ ἰατρός Cerioli ἐνσκήψασαν ἐπιδημικῶς τὴν συφιλιτιδα κατὰ συνέπειαν τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Ἐν Γαλλίᾳ οὐδεὶς ἐνησχολήθη περὶ τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα μέχρι τοῦ 1831, ὅτε ὁ Κύριος Pidart ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ α Ἐφημερίδι τῆς ἐφηρησομένης Ἰατρικῆς καὶ Χειρουργικῆς (Journal de médecine et de chirurgie pratique ὡ) ὑπεραπολογητικὴν διατριβὴν κατ' ὅλων τῶν κατὰ τῆς συφιλιτιδος αἰτίας, ὡς ἐθεώρει ὑπερυπερμέναν α ὑπὸ τῶν προλήψεων καὶ τῆς ἀμαθείας ὡ. Ἀναφέρει δὲ καὶ δύο περιπτώσεις, κατ' ὡς ἐγένετο ὁ ἐμβολιασμός ἀντευλογικῆς ὕλης ἀπὸ Συφιλιτικοῦ εἰς ὑγιᾶ, μὴ μεταδόσεως τῆς συφιλιτιδος. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δύο τούτων παραδειγμάτων δογματίζει ὁ Κύριος Pidart ὅτι ἡ σύφιλις δὲν μεταδίδεται διὰ τοῦ ἀντευλογικῆς ἐμβολιασμοῦ. Τῷ 1839, συζητηθέντος ἐν τῇ α ἐν Παρισίοις Ἐταιρίᾳ τῶν μετιόντων ἰατρῶν ὡ (α Société de médecine pratique ὡ) τοῦ περι οὗ ὁ λόγος ζήτηματος, ἀπερήνατο τὸ σὸφὸν ἐκεῖνο σῶμα, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἢ διὰ τῆς ἀντευλογικῆς ὕλης μετάδοσις τῆς συφιλιτιδος. Τῷ 1842 ἤρξατο ὁ ἐν Βιέννῃ καθηγητῆς Κ. Σιγμουῖνδος τὰς ἐρεῦνας αὐτοῦ, ἐνασφαλιζὼν διάφορα ὀργανικὰ βευστά, ἀνάμικτα μετὰ τοῦ ἀπὸ συφιλιτικῶν ἐλκῶν πύου. Ἐκ τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ τούτων ἐδιδάχθη ὁ Κ. Σιγμουῖνδος, ὅτι τὸ ἐλκικὸν συφιλιτικὸν πύον καταλύει τὰς ιδιότητας τῆς ἐμβολιαστικῆς λύμφης. Ἐπαναλαβὼν ἐφεξῆς τὰς ἐρεῖνας ταύτας τοῦ Κ. Σιγμουῖνδου ὁ Κ. Friedinger καὶ εὐρὼν ἀληθῆ ὅσα ἐκεῖνος εἶπεν, ἐξέδοτο ἰδίαν συγγραφὴν, ἐπιδοκιμάζουσαν τὴν σιγμουῖνδειον δοξασίαν, ὅτι τὸ ἀφ' ἑλκῶς συφιλιτικοῦ πύου καταστρέφει τὴν ἀντευλογικὴν δύναμιν τῆς ἐμβολιαστικῆς λύμφης. Τὸ 1844 ἐδημοσίευσεν ὁ Κ. Pitton ἐν τῇ α Ἐφημερίδι τῶν ἰατρικῶν καὶ χειρουργικῶν γνώσεων ὡ, τῷ 1845 ὁ Κ. Ceraldi καὶ τῷ 1849 ὁ Κ. Viani (Gazzetta lombarda) περιπτώσεις τινὰς μεταδόσεως τῆς συφιλιτιδος διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ. Τῷ 1850 εἰσήχθη ἐν Πρωσσίᾳ εἰς δίκην κτηνιατρῆς τις, καταγοροῦμενος, ὅτι, ἐνεργήσας τὸν ἀναεμβολιασμὸν ἐν

δέκα οἰκογενείαις, μετέδωκε τὴν συφιλιτιδα εἰς 19 ἄτομα ἐξ 24, ὡ εἶχεν ἀναεμβολιάσει. ἐν τῷ κατ' Αὐγούστον τοῦ 1854 Τεύχεϊ τοῦ α Ἰατρικοῦ χρόνου ὡ τοῦ Νεοβαράνου εἶναι ἀναγεγραμμένη ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Monnell, περιπτώσις μεταδόσεως τῆς συφιλιτιδος διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ. ἐν τῇ α Τρίτῃ ἐκθέσει (1859) τοῦ ἐν Μαγχχιστέρῃ Clinical Hospital ἀναφέρει ὁ Κ. James Whitehead, ὅτι ἐκ τῶν ἐν τῷ νοσηκομείῳ ἐκείνῳ νοσοκομθέντων 2684 παιδίων 63 ἔσχον τὴν συφιλιτικὴν δυσκρασίαν ἐκ τούτων δὲ πάλιν 34 μετέλαβον τοῦ συφιλιτικοῦ ἰσθῆς διὰ τοῦ ἀντευλογικῆς ἐμβολιασμοῦ. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐκοινοποίησεν ὁ διδάκτωρ Κ. Ἰούλιος Lecoq διὰ τῆς α Ἐφημερίδος τῶν νοσοκομείων ὡ δύο περιπτώσεις, κατ' ὡς ἡ σύφιλις μετεδόθη διὰ τοῦ ἐμβολιασμοῦ εἰς δύο στρατιώτας.

Ὁ Κ. Viennois ἐμελετήσας τὰς ἐν τῇ ἰατρικῇ φιλολογίᾳ πληροφῶρας ταύτας καὶ διερευνησας ἰδίαις αὐτοῦ παρατηρήσει τὸ περι οὗ ὁ λόγος ζήτημα, προσβεύει περὶ αὐτοῦ τὰς ἐξῆς ἰδέας: 1) Ἡ σύφιλις παρετηρήθη πλειστάκις ἐπελθοῦσα μετὰ τὸν ἀντευλογικὸν ἐμβολιασμὸν καὶ μάλιστα ἅμα σχεδὸν τῇ εἰς τὸν ὄργανισμὸν εἰσαγωγή τῆς ἐμβολιαστικῆς λύμφης. 2) Ἐὰν Συφιλιτικὸς τις ἐμβολιασθῇ ἐνῶ ἔτι ἡ ἐναὐτῷ πάθησις εἶναι λαυθάνουσα, δυνατόν νὰ ἐκδηλωθῆσιν διὰ τῆς ἐπιφοῆς τοῦ ἐμβολιασμοῦ συφιλιτικὰ φαινόμενα, ὅτινα ὁμοῦ εἰσὶν ἀείποτε δυσκρασιακῆς φύσεως, ὡς ψυδρακτώδεις (*), φλυκταίνωδεις καὶ ὀλοφυκτιδώδεις συφιλιδες, οὐδέποτε δὲ πρωτόγονοσυφιλιτικὸν ἔλκος ἐν τῇ πρὸς τὸν ἐμβολιασμὸν ἀμυγλῇ. 3) Ἐὰν, λαβόντες ἀπὸ Συφιλιτικοῦ πύου ἐμβολιαστικὴν λύμφην, καθαρὰν καὶ μὴ ἀναμειγμένην μετ' αἵματος, ἐμβολιάσωμεν δι' αὐτῆς ὑγιᾶ

(*) Ἐπειδὴ ἡ ἰατρικὴ ὀνοματολογία, μάλιστα δὲ ἡ περὶ τὰ εἶδη τῶν ἐξανθημάτων, ἀκαταστατὴ ἔτι παρ' ἡμῖν, κρίνομεν ἐπάναγκας, νὰ διευκρινήσωμεν τοὺς ἀνωτέρω ἔρους διὰ τῶν ἐξῆς. Κατὰ τὴν ὀνοματικὴν διάκρισιν τῶν τριῶν εἰδῶν τῶν συφιλιδῶν, αἰτίσεις ἐκδηλοῦνται, ἐμβολιαζόμενος τοῦ λαυθάνοντος Συφιλιτικοῦ διὰ τῆς ἀντευλογικῆς λύμφης, παρεδεξάμεθα τοὺς κατ' Ἐβραὶν ὀρισμοὺς τῶν ἐξανθηματικῶν τύπων. Οὕτως ὀνομάσωμεν ἡμεῖς ψυδρακίαι μὲν (ψυδρακτώδεις συφιλιδαι), ὅτι ἐκεῖνος Pustulas, τουτέστι στερεὰ δερμικὰ ἐπαναστήματα, ἐν οἷς οὐδὲν βευστὸν ἐμπεριέχεται, ἀντιληπτὸν ψιλῶς ὀφθαλμοῖς φλυκταίναις δὲ (φλυκταίνωδεις συφιλιδαι) ὅτι ἐκεῖνος vesiculis, δηλονότι ἐπαρμᾶτια τῆς ἐπιδερμίδος, πλήρη εἰσότης, ἢ γαλακτικῶν, βευστοῦ ὀλοφυκτιδώδεις δὲ (ὀλοφυκτιδώδεις συφιλιδαι), ὅτι ἐκεῖνος pustulis, τουτέστι σμικρὰ ἀποστημάτια, ἐξ ἐπιπολῆς ὄντα καὶ ὑπὸ μόνῃ τῆς ἐπιδερμίδος καλυπτόμενα, συναπὸ τῷ ὀρισμῷ τῶν ἀρχαιοτέρων ἰατρῶν « vésicula, a quae pus fert, est pustula ».

άτομον, παρατηρούμεν προσερχόμενον ἐντεῦθεν τὸ χαρακτηριστικὸν ἐκεῖνο ἀντευλογικὸν φλυκταίνιον, ἀνευ τῆς ἐλαχίστης συφιλιτικῆς περιπλοκῆς. 4) Ἐάν ὅμως ἡ ἀπὸ Συφιλιτικοῦ ληφθείσα καὶ εἰς ὑγιᾶ ἐμβληθεῖσα λύμφη φέρῃ προσμιγεμένον ἔστω καὶ ἐλάχιστον αἷματος, δύνανται τότε νὰ μεταδοθῶσιν ἀμφοτέρω τὰ νοσήματα, τούτέστιν ἢτε ἐκ τῆς δαμαλίδος διάφλυσις (vasculina), διὰ τῆς λύμφης, καὶ ἢ σύφιλις, διὰ τοῦ αἵματος. 5) Ἐπί τῇ ἐμβολιάσει ὑγιῶς ἀτόμου δι' αἱμορρῦτου λύμφης, εἰλημένης ἀπὸ Συφιλιτικοῦ, ἐκδηλοῦται πρώτη ἢ ἐκ τῆς δαμαλίδος διάφλυσις, ἢτε ἔχουσα βραχύτερον στάδιον ἐπιώσεως καὶ ταχύτεραν πορείαν, ἢ ἢ σύφιλις, ἣτις ἐκφαίνεται βραδύτερον καὶ ἐκδηλοῦται τὸ κατ' ἀρχάς διὰ τινος χαρακτηριστικοῦ φαινομένου κατὰ τὸ σημεῖον τοῦ ἐμβολιασμοῦ. 6) Τὸ πρῶτον τοῦτο συφιλιτικὸν φαινόμενον εἶναι σκληριῶν ἕλκος, συνοδευόμενον ὑπὸ μὴ ἀλγυνοῦσας σκληριάσεως τῶν παρκαυμένων λεμφικῶν ἀδένων ἢ ἐν ἄλλαις λέξει τὸ πρῶτον συφιλιτικὸν φαινόμενον εἶναι ἕλκος. 7) Μετὰ τὸ ἕλκος τοῦτο, τὸ κατὰ τὸ σημεῖον τοῦ ἐμβολιασμοῦ, ἀναπτύσσεται διὰ τοῦ συνήθους χρόνου καὶ ἐν τῇ συνήθει πορείᾳ ἢ καθολικῇ σύφιλις, ἀνευ τῆς ἐλαχίστης παραλλαγῆς ἀπὸ τῆς ἀποδρομῆς ἐκείνης, ἐν ᾗ ἀποτρέχει καὶ ὅταν μεταδοθῆ κατ' οἰονδήποτε ἄλλον τρόπον. 8) Ἐάν, ἀναμιζάντες ἐμβολιαστικὴν λύμφην καὶ συφιλιτικὸν ἕλκος πύον, ἐμβολιάσωμεν διὰ τοῦ τεχνητοῦ τούτου ἀναμίγματος, παρατηρούμεν αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ, ὡς εἶδομεν, ἐπάγεται ἢ μετ' αἵματος Συφιλιτικοῦ μεμιγμένη ἐμβολιαστικῇ λύμφῃ. εἶς ἢ ὑπὸ τῶν K. K. *Sigmund* καὶ *Friedinger* πρὸςβουμένη ἰδέα, ὅτι δὴθεν τὸ ἕλκος συφιλιτικὸν πύον καταστρέφει τὰς ιδιότητας τῆς ἐμβολιαστικῆς λύμφης εἶναι, κατὰ τὰς ἐρεῦνας τοῦ K. *Viennois*, ἡμαρτημένη. 9) Μολονότι ἢ ἀπὸ Συφιλιτικοῦ μὲν ληφθείσα, καθαρά δὲ καὶ αἷματος ἀμιγῆς λύμφη, δὲν μεταδίδει τὴν συφιλιτιδα εἰς τὸν δι' αὐτῆς ἐμβολιαζόμενον, οὐχ ἦττον θέλομεν πρᾶττει συνέσεως ἔργον, ἀποφεύγοντες τὸ λαμβάνειν τὴν πρὸς ἐμβολιασμόν λύμφην ἀπὸ Συφιλιτικοῦ, καθότι ἐνδέχεται πάντοτε νὰ προσμιγῇ καὶ αἷμα, ὅπερ, ὡς ἔρρηθη, εἶναι ὑπόστασις (*vehicle*, *Träger*) συφιλιτικοῦ ἰοῦ. Ἄλλ' ἔάν καταναγκάζωσιν ἡμᾶς ἰδιαιτέτοις περιστάσεσι, ὅπως λάβωμεν τὴν πρὸς ἐμβολιασμόν ὕλην ἀπὸ Συφιλιτικοῦ, πρέπει νὰ ἐνεργῶμεν τὴν ἐξαίρεσιν τῆς λύμφης ὡς μάλιστα πεφυλαχμένης.

5. Περὶ θεραπείας τῆς βλενορροίας διὰ μικρῶν δόσεων βαλαμικῶν μέσων καὶ ἐγγύσεων ὑπονιτρικοῦ βισμούθου.

Ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ K. *Gaby* ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων ἐκ τῆς δι' ἐγγύσεων ὑπονιτρικοῦ βισμούθου θεραπείας τῆς βλενορροίας, ὁ K. *Dauvo* μετεχειρίσθη ἐν τοῖς στρατιωτικῶις νοσοκομείοις τῆς Οὐαλεντίας (*Valence*) καὶ τῶν Βερσαλλίων τὴν θεραπευτικὴν ταύτην μέθοδον, ἐξ ἧς ἔσχε καὶ αὐτὸς λίαν θαρρυντικὰ ἀποτελέσματα. Γίνεται δὲ χρῆσις τοῦ μέσου τούτου ὡς ἑξῆς: ἀφ' οὗ διακλυσθῆ δι' ὕδατος ἢ βλενορροῦσα οὐρήθρα, ἐγγχεῖται εἰς αὐτὴν παχύρρευστος πόλτος ἐξ $\bar{3}$ $\bar{3} \frac{1}{2}$ ὑπονιτρικοῦ βισμούθου καὶ ὕδατος τοῦ ἀρκοῦντος καὶ ἀφίεται ἐν τῇ οὐρήθρᾳ ἐπὶ πέντε λεπτά. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὑπονιτρικὸν βισμούθον ἀποσυντίθεται λίαν ταχέως ἐν τῇ ὕδατι καὶ οὕτως ἀπεργάζεται ἀλλη ἐν τῇ οὐρήθρᾳ, δέον νὰ κατασκευάζεται δις τῆς ἡμέρας ὁ πρὸς τὴν ἐγγύσιν πόλτος. Προστιθεμένης νιτρικῆς ἀμμωνίας, ἐμποδίζεται ἡ ταχέια τοῦ πόλτου ἀποσύνθεσις. Μετὰ τῶν ἐγγύσεων τούτων ἐγένετο συγχρόνως ἐσωτερικῇ χρῆσις τῶν βαλαμικῶν, λαμβάνοντες τοῦ πάσχοντος πρῶταν καὶ ἐσπέραν ἀνὰ δύω δραχμάς κοπαίου βαλαμίου καὶ ἡμίσειαν οὐγγίαν μυρτιδάνου (*Cubebarum*). Τοιαύτης οὔσης τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, ὁ κατὰ μέσον ὄρον χρόνος, οὗ ἐδέξαστο πρὸς τὴν ἴασιν, ἦν ἑξ ἑνδεκα μὲν ἐν Οὐαλεντίᾳ νοσήσεων ἡμέραι ἑννέα, ἐκ δεκαεννέα δὲ νοσήσεων ἐν Βερσαλλίαις ἡμέραι δεκατέσσαρες.

6. Περὶ βλενορροίας τῶν βλενοποιῶν ἀδένων τῆς οὐρήθρας τοῦ ἄρρενος.

Ἐάν τις ἐξετάσῃ ἀκριβέστερον τὴν εἰσόδον τῆς βλενορροῦσας ἀνδρικήσ οὐρήθρας, εὕρισκει ἐνίοτε κατὰ τὸ χεῖλος αὐτῆς μικρὸν τρήμα, ἐκ τοῦ ὁποίου, ἐπὶ τῇ μεταξὺ τῶν δακτύλων πιέσει τῆς βλάνας ἀπὸ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὰ πρόσω, ἐκβλύζει μικρὰ σταγῶν ὕλης τινός, ἐχούσης ἀπαντα τοὺς φυσικοὺς χαρακτῆρας τῆς βλενορροϊκῆς βλένης. Ἐάν εἰς τὸ τρήμα ἐκεῖνο εἰσενεχθῇ λεπτὴ βελόνη, παρατηροῦμεν, ὅτι αὐτὴ καθικνεῖται εἰς βάθος τριῶν μέχρις ἐξ χιλιοστημορίων τοῦ μέτρου καὶ διευθύνεται καθ' ἑξὶν τῆς οὐρήθρας. Ἡ ἐξωτερικὴ θεὰ τῶν χειλέων τοῦ σπικροῦ ἐκεῖνου τρήματος εἶναι ἀεὶ ποτε οἴα ἢ τῶν χειλέων τῆς βλενορροῦσας οὐρήθρας

τούτέστιν ὅτε μὲν εἰσὶν ἐνερευθῆ, ἐξογκωμένα καὶ ἀλγεινὰ, ὅτε δὲ ὠχρὰ καὶ ἀναλή, καὶ ὅσον ἢ βλενορροία εἶναι ἐπιόξετα, ἢ μετέστη ἤδη εἰς τὸ στάδιον τῆς χρονιότητος. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι ἐκ τοῦ τρήματος ἐκεῖνου δὲν ἐξέρχεται ποσῶς οὖρον. Ἡ πάθος αὐτὴ συνίσταται διττῶς: τούτέστιν ἢ ἐκ τῆς ἀμέσου εἰς τὴν ἀδένα ἐκείνην ἐνοβολήσεως τοῦ ἐν τῷ κολεῖ συφιλιτικοῦ ἰοῦ, ἢ ἐκ τῆς μεταδύσεως τῆς παθῆσεως εἰς τὴν ἀδένα ἀπὸ τῆς βλενορροῦσας οὐρήθρας. Ἡ περιπλοκὴ αὐτὴ ἐπαξίαν ἐλάχιστα τὰς ἐκ τῆς βλενορροίας ἐνοχλήσεις. Ἔναι δὲ λίαν σπουδαία ἢ περιπλοκὴ αὕτη, καθότι παρατείνει ἐπιτήμως τὴν διάρκειαν τῆς βλενορροίας καὶ δύναται νὰ καταστῇ πηγὴ διχόσεως τοῦ μολύσματος. Ἔπι δὲ, ἐπειδὴ τὸ ἐκ τῆς πεπονθυίας ἀδένος προσερχόμενον βλενορροϊκὸν προὖον εἶναι ὀλίγιστον, ἢ παραγωγὴ αὐτοῦ διαλείπουσα, ὁ πόρος τῆς ἀδένος λίαν στενός, ἐβιάζων μάλιστα ἐνίοτε καὶ ἐντὸς τῆς οὐρήθρας, διὰ ταῦτα διαλανθάνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ πάθος τὸν τε πάσχοντα καὶ τὸν ἰατρόν. Ἀφ' ἐτέρου αἱ εἰς τὴν οὐρήθραν γινόμεναι ἐνώσεις καὶ τὰ ἐσῶθεν λαμβανόμενα βαλαμικὰ φάρμακα ἀποβαίνουσιν ὅπως ἀνωφελῆ, καθότι δὲν εἰσέρχονται εἰς τὴν πεπονθυϊαν ἀδένα οὔτε τὰ ἐνέμενα ρευστά, οὐδὲ τὸ μετὰ τῶν οὔρων ἀποφερόμενον καυστικὸν στοιχεῖον τῶν ἐσῶθεν λαμβανομένων βαλα-

μικῶν μέσων. Ἐντεῦθεν δὲ προέρχεται, ὅτι ἐνῶ ἢ τῆς οὐρήθρας βλενορροία, θεραπευομένη, ἐκλείπει, ἢ τῆς ἀδένος παραμένει καὶ οὕτω συνεπάγεται συχνὰς ὑποτροπὰς τῆς βλενορροϊκῆς οὐρηθρίτιδος.

Ἡ ἀδενικὴ βλενορροία δύναται ν' ἀποβῇ πηγὴ συφιλιτικοῦ μολυσμοῦ. Ἀφοῦ ἢ πάθος διέλθῃ τὸ φλεγμονώδες στάδιον, παύουσιν αἱ ἐνοχλήσεις τοῦ πάσχοντος, ὅστις τότε, ὀλιγοῦν τῆς ἐκ τῆς πεπονθυίας ἀδένος προϊούσης σμικρᾶς σταγῶνος βλένης, θεωρεῖ ἑαυτὸν ὡς δὴθεν ἐξυγασμένον.

Ἡ ἴασις τῆς ἀδενικῆς βλενορροίας δὲν εἶναι εὐκόλος, ἀποβαίνουσιν, ὡς εἴρηται, ἀνωφελῶν τῶν τε εἰς τὴν οὐρήθραν ἐνώσεων καὶ τῆς ἐσωτερικῆς χρῆσις τῶν βαλαμικῶν μέσων, καθότι διαφεύγει τὴν ἀμεσον αὐτῶν ἐπίδρασιν ἢ πεπονθυϊα ἀδην. Ὁ K. *Dauvo* μετεχειρίσθη ἐπὶ τὴν πάθος ταύτην τὴν ἐξῆς θεραπευτικὴν μέθοδον: εἰσαγαγὼν διὰ τοῦ ἐκφορητικοῦ πόρου τῆς πεπονθυίας ἀδένος πλεκτικὴν βελόνην, πυρακτοῖ αὐτήν. Ἄμα δὲ παρατηρήσῃ, ὅτι τὸ στόμιον τοῦ πόρου τῆς ἀδένος γίνεται λευκόν, ἐξαίρει τὴν βελόνην, θεωρῶν ἀρκοῦσαν τὴν καυτηρίασιν ταύτην. Ὁ K. *Millies* κατώρθωσεν ἐν ἑσῶσι περιπτώσει τὴν ἴασιν, καυτηριάζας τὸν ἐκφορητικὸν πόρον τῆς βλενορροῦσας ἀδένος τῇ εἰς αὐτὸν εἰσαγωγῇ ἀκίδος χυτοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου.

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ.

7. Περὶ τῶν διαρκῶν καὶ τῶν ἐκ διαλειμμάτων ἐφαρμοζομένων τοπικῶν λουτρῶν.

Ἐῆς τοπικῆς τῶν λουτρῶν χρήσεως κατὰ διαφόρων παθῆσεων ὑπερχορεύουσιν ἐκ νέου ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ ἱατρικῇ τύπῃ πολλοὶ τῶν εὐδοκιμωτέρων χειρουργῶν, οἳ οἱ *Langenbeck*, ὁ *Rock*, ὁ *Zeis* καὶ ἄλλοι. Εἰς τὸν τελευταῖον μάλιστα τοῦτον ὀφείλει ἢ Χειρουργικὴ τὴν τελειοποίησιν καὶ ἐπιστημονικὴν διακρίβωσιν τῆς θεραπευτικῆς ταύτης μεθόδου.

Ὁ *Langenbeck* βασίζεται πρὸς ἐκτίμωσιν τῆς ἐκάστοτε ἐφαρμοστέας θερμότητας εἰς τὴν αἰσθησιν τοῦ πάσχοντος. Μεταχειρίζεται δὲ πάντοτε βαθμοὺς θερμότητας τοιοῦτους, ὥστε διὰ τοῦ λουτροῦ ἀφαιρεῖται θερμότης ἀπὸ τοῦ πεπονθότος μορίου. εἰς τὰ κυριώτερα πλεονεκτήματα τῆς μεθόδου ταύτης θεωροῦσιν ὃ τε *Langenbeck* καὶ ὁ *Rock* τὰ ἑξῆς: α'.) ὅτι διὰ τοῦ ὕδατος κλείεται στυγαῶς τὸ τραῦμα καὶ οὕτως ἐμποδίζεται ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. β'.) ὅτι

διηγετῶς ἀποκλύεται τὸ πύον, ἢ ὁ ἱγὼρ γ'.) ὅτι τὸ ὕδωρ ἐφάπτεται τοῦ τραύματος ἀπαλιώτερον, ἢ πᾶς ἄλλος, οἰονδήποτε εἶδος, ἐπίδεσμος καὶ δ'.) ὅτι τὸ λουτρὸν, διατηρούμενον ἐν θερμότητι κατὰ τινος βαθμοῦ ἐλάσσονι τῆς τοῦ πεπονθότος μορίου, ἀφαιρεῖ διηγετῶς θερμότητα ἐξ αὐτοῦ.

Τὰ ἐκ τῆς χρήσεως τῆς μεθόδου ταύτης ἀμεγα ἀποτελέσματα εἰσὶν ἐλάττωσις τοῦ τε τραυματικοῦ ἄλγους καὶ τοῦ τραυματικοῦ πυρετοῦ, ἀποχέτευσις τοῦ τραυματικοῦ ἐκκρίμματος καὶ ἐπιτάχυνσις τῆς ἱάσεως. Καθ' ἢ ὁ K. *Zeis* διαβεβαίωσεν, πάντες ἀνεξαίρετως οἱ ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ *Langenbeck* προτιμωμένης θερμότητος θεραπευθέντες, ἠσθάνοντο ῥίγους ἐπιτραπέντος δ' αὐτοῖς ἴνα ἐκλέξωσι κατ' ἴδιαν ἑαυτῶν ἀρέσκειαν τὴν τοῦ λουτροῦ θερμότητα, ἠσθάνοντα αὐτῆν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, μέχρι 32° ἢ 34° F. Ἡ ἐπιρροὴ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος θεραπευτικῆς μεθόδου ἐπὶ τε τὴν τοπικὴν καὶ τὴν καθόλου κατάστασιν ἦν ἐξαίσιως ἀγαθῆ. Προσέτι ἀπέδειξεν ἢ κλινικὴ πείρα, ὅτι ἢ ἐφαρμογὴ τοῦ μέσου τούτου ἐπὶ τοσοῦτον μόνον πρέπει νὰ παρατείνεται, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐνδεδειγμένον νὰ ὑποσταλῇ ὁ φλεγμονώδης ἐρεθισμός. Ἰστω δὲ

παράδειγμα τὸ ἐξῆς: ἐντεθέντων κολοβωμάτων ἐξ ἀκροτηριασμοῦ κατὰ τὸν μηρὸν, ἢ τὴν κνήμην, μεθ' ὥρας 24—48 ἀπὸ τῆς ἐγγχειρήσεως, εἰς ὕδωρ 32° — 34° R. καὶ ἀφεθέντων ἐν αὐτῷ ἐπ' ἡμέρας 8—12, ἡλαττώθη ἢ τε φλεγμονὴ καὶ ἡ ἀλγεινότης αὐτῶν ἀλλ' ἐξαίρετὰ τοῦ λουτροῦ καὶ ἐπίθετὰ κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ἀνεπλήγησαν, διὸ ἐδέησεν ἕνα καὶ αὐτὸς ἐντεθέντων εἰς τὸ λουτρόν καὶ ἀφεθέντων ἐν αὐτῷ ἐπὶ τινὰς ἐπι ἡμέρας.

Ἡ μέθοδος αὕτη ἀπεδείχθη κατ' ἐξοχὴν ὠφέλιμος ἐπὶ τῶν κακῶς πυροροούντων τραυμάτων, ἐπὶ ἀργομένης, ἢ καὶ ἤδη ἐνεστηκυίας γαγγραινώδους διαβρώσεως τοῦ συνδετικῆς ἰστού καὶ ὅταν φοβώμεθα μὴ συμβῆ ἀνάποσις τοῦ γαγγραινωτοῦ ἰχθυοῦ. Ὁ Κύριος Ζεῖς θεωρεῖ λίαν ἀκόπως ἕνα πᾶς στρατός φέρῃ μεθ' ἐαυτοῦ ἐν πολέμῳ ἀριθμὸν τινὰ λουτηρίων πρὸς θεραπείαν τῶν ἀκροτηριαζομένων. Ὁ Κύριος Ζεῖς κατώρθωσε προσέτι ἕνα ἐπενέγκῃ ἐν τάξει διὰ τῶν διαρκῶν, ἢ ἐκ διαλειμμάτων ἐπιχειρουμένων λουτρῶν τὴν ἴσιν παντοίων τραυμάτων, ὧν μάλιστα πολλὰ ἦσαν δεινὰ τῶν μαλθακῶν μορίων διαλακίσεις, ἐπενεχθεῖσαι ἐκ περιδινουμένων τροχῶν.

Ἐπὶ τῶν παρωινυμένων, ἐπ' ὧν, ὡς γνωστὸν, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐγένετο διαλείπουσα χρῆσις ἐπὶ τεταρτημῆρια τῆς ὥρας χλιαρῶν τοπικῶν λουτρῶν, ὁ Κ. Ζεῖς μεταχειρίζεται χλιαρὸν λουτρόν, ἐνῶ ἀφίνει ἐντεθειμένον ἀπὸ πρωῆς μέχρι ἐσπέρας τὸ πεπονηθὸς γυῖον. Δὲν παρατείνεται δὲ ἡ χρῆσις τοῦ λουτροῦ καὶ διὰ τῆς νυκτός, ἐπειδὴ οἱ πάσχοντες προτιμῶσι τῆς ἐκ τῆς παρατάσεως ταύτης ὠφέλειαν τὴν ἀνετιώτερον πρὸς ὕπνον κατάκλισιν. Ἡ θερμοκρασία, εἰς ἣν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀρέσκονται οἱ πάσχοντες, εἶναι 34° R. αἱ γυναῖκες μάλιστα ὑψοῦσι τὴν θερμοκρασίαν τοῦ λουτροῦ μέχρι 40° R., ἐνίοτε δὲ καὶ μέχρι 45° R. ἵσως δὲ τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι αἱ πάσχοντες, ὡς ἐκ τῶν συνήθων αὐταῖς ἐργασιῶν, ἐκθίτουσι καθ' ἐκέρη τὰς χεῖρας αὐτῶν εἰς ὑψηλοτέρους βαθμούς θερμοτήτος· ἀλλὰ κατὰ τοὺς πόδας δὲν ἡνέχοντο μεζῶνα, ἢ οἱ ἄνδρες, θερμοτέτα, τοιούτοις πλέον τῶν 30° — 32°, ἢ τὸ πολὺ 34° R.

Καὶ ἐπὶ διηπλωμένων δὲ φλεγμονῶν τῆς χειρός καὶ ὤλου. κνήμου τοῦ ἄνω ἄκρου ἀπεδείχθη ὠφελιωπάτη καὶ παραχρῆμα πρακτικὴ ἢ τοπικὴ τῶν χλιαρῶν λουτρῶν χρῆσις. Λίαν ὠφέλιμος ἀπέβη προσέτι ἡ θεραπευτικὴ αὕτη μέθοδος ἐπὶ ἀποστημάτων (πρὸ πάντων ὁσάκις ἐπιπληρῶν τὰ πλευρώματα αὐτῶν), ἐπὶ σφριγγωδῶν ἑλκῶν καὶ ἐπὶ τυλώδων ἀποπλάσεων. Τὰ παντοίων βαθμῶν καύματα χρῆζουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς θεραπείαν ὑψηλοτέρων βαθμῶν θερμοτήτος καὶ ἐάν ὑπο-

βληθῶσιν εἰς θεραπείαν, ἅμα γενομένης τῆς καύσεως. Πρὸς μόνον δὲ τὰ ὄλας μικρὰ καύματα ὠφελούσαι τὰ ἐν ταπεινοτέροις θερμοκρασίαις λουτρά, ἀλλ' ἐπὶ ὀλίγιστον μόνον παρατείνονται. Ἡ ἴσιν τῶν ἐκ καύσεως τραυμάτων ἐπιτυχάνεται διὰ τῶν διαρκῶν τοπικῶν λουτρῶν, οὐ μόνον ἐν ἐξαίσιως βραχυτάτῳ χρόνῳ, ἀλλὰ καὶ ἀνεύ τῆς ἐλαχίστης ἐκ τῶν οὐλῶν δυσμορφίας. Ὁ αὐτὸς χειρουργὸς διαβεβαίει προσέτι, ὅτι τὸ χλιαρὸν τοπικὸν λουτρόν εἶναι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο θεραπευτικὸν μέσον ἀσφαλὲς βοήθημα ἐπὶ τοῖς σαρκοδακεῖς ὄνυχα (δηλονότι τοὺς εἰς τὰς σάρκας παρεμφουμένους), μεθ' ὧν συνυπάρχει σχεδὸν ἀείποτε φλεγμονὴ τῶν παρακειμένων μαλθακῶν μορίων καὶ οἵτινες ἀξάνουσιν ἀκολούθως ἡμαρτημένῃν ἀύξησιν, ὡς ἐκ τῆς νοσηρᾶς καταστάσεως, ἐν ἣ ἐύρίσκεται ἡ ματρὶς (matris) αὐτῶν. Ἰδὴ μετὰ ὀκταήμερον, διακεκομμένην, ἢ ὀπερ ὠφελιμώτερον, διαρκῆ χρῆσιν τοῦ τοπικοῦ λουτροῦ παρατηρεῖται ἐπίσημος ἐλάττωσις τῆς τε φλεγμονῆς καὶ τοῦ ἄλγους καὶ καθαιρέσις τῶν περὶ τὸν ὄνυχα κεγχρωδῶν σαρκοφυάδων, ἀλλ' ἐάν αὐταὶ εἰσὶν ἐπι πύσει, μήπω ἀφικόμεναι εἰς τὴν τελειάν αὐτῶν ὀργάνωσιν. Ἐκτός δὲ τούτων αὐξάνει ὁ ὄνυξ ἐν τῷ λουτρῷ λίαν ταχέως, ἐπανήκων μάλιστα εἰς τὴν κατὰ φύσιν κατάστασιν, ἐάν πρότερον ἦν εὐθραυστος, ῥηγματώδης καὶ καθ' ὑπερβολὴν καμπύλος. Ἐπιωφελεστάτη ἀπεδείχθη ἡ χρῆσις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος βοηθήματος καὶ πρὸς τὰ μεταξὺ τῶν δακτύλων τοῦ ποδός καὶ κατὰ τὸ στήθος αὐτοῦ ἐν καιρῷ τοῦ θέρους συμβαινόντα παρατρίμματα, ἅτινα πολλάκις τοσοῦτον λυποῦσι τοὺς ἔχοντας. Τὸ αἴτιον τῆς παθήσεως ταύτης εἶναι χρονία τοῦ δέρματος φλεγμονή, δι' ἣν ἀπεκκρίνεται διὰ τῆς ἐπιδερμίδος δριμύτι ἀπέκκριμα, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο βοήθημα δύναται νὰ ἐπίσχη, ἢ τὸ διαρκὲς τοπικὸν λουτρόν.

Ἡ σπουδαιότερα ὅμως ἀπάσιων τῶν διὰ τῶν τοπικῶν χλιαρῶν λουτρῶν ὑγιαζομένων παθήσεων εἰσὶ τὰ κατὰ τοὺς πόδας (μὴ εἰδικὰ) ἑλκη, τὰ τε ἰσχυρῶς φλεγμαίνοντα καὶ τὰ ἀτονα, τὰ τυλώδη καὶ φαῦλον ἰχθυῶα ἀπεκκρίνοντα. Οἱ ὑπὸ τοιούτων ἑλκῶν ἡλωκότες ἐκλέγουσι πρὸς τὸ λουτρόν ὕδωρ 34° R. ὅταν τὸ ἑλκος ἢ λίαν κακῶδες, πρέπει νὰ γίνηται ἀνανέωσις τοῦ ὕδατος πᾶσαν δευτέραν, ἢ τρίτην ὥραν. ὅταν τὰ χεῖλη τοῦ ἑλκους φλεγμαίνωσιν ἰσχυρῶς, δέον ἕνα, πρὸς τῷ λουτρῷ, προσβάλλωνται καὶ βδέλλαί, διδομένου ἅμα ἐσωτερικῶς καὶ τοῦ ὑδροκδικοῦ καλλίου, ἢ τῶν δραστηκῶν. Ἐπὶ τὰ τυλώδη μάλιστα ἑλκη ἀπεδείχθησαν μεγάλας ὠφέλιμα τὰ τοπικὰ ταῦτα λουτρά, ὡς μαλακύνοντα τοὺς ἐπὶ τῶν τυλώδων πεπαχυσμένον χεῖλων τοῦ ἑλκους κυττάρους

τῆς ἐπιδερμίδος, ὧν ἀφαιρουμένων, οἴχεται ἀπὸ τοῦ δέρματος πᾶν ἔχνος φλεγμονῆς, ὑπερτροφίας καὶ σκληρίας. Συγχρόνως δὲ καθιένται τὰ πρότερον ἀποτόμως ἀποκλίνοντα χεῖλη τοῦ ἑλκους· ἀλλ' ἡ τοῦ ἑλκους ἐπιφάνεια κατ' ἀρχὰς δὲν φαίνεται καθαρὰ, οὐδ' ἀναδίδει ἀγαθὰ σαρκοφυάδας, ἀλλὰ διατηρεῖ τὴν μιλίζουσαν αὐτῆς χροίαν ὡς ἐκ τῶν κυττάρων τοῦ πύου, ἅτινα διακατέχουσιν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἐπιφάνειαν. Ἡ τῶν τοιούτων ἑλκῶν συνούλωσις προβαίνει ἀπὸ τῆς περιφερείας ἐπὶ τὸ κέντρον. Ἐνῶ δὲ ταῦτα παρατηροῦνται ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἑλκους, ἀπ' ἐτέρου φαίνεται ἐναργῶς, ὅτι τὰ ἐκ τῆς χρονίας φλεγμονῆς ἀποτέλλοντα ἐξιδρώματα, οὐ μόνον ἀπεκφοροῦνται, ἐν μὲν τῇ ἄλῳ τοῦ ἑλκους ὡς κύτταροι ἐπιδερμίδος, ἐν δὲ τῷ ἑλκεῖ αὐτῷ ὡς πύου κυττάρια, ἀλλὰ καὶ ἀναπίνονται, ἀφού μεταστῶσιν εἰς διάφθουρον κατὰστασιν ἐκ τῆς διαρκούς ἐπιενεργείας τῆς θερμότητος. Ἀπόδειξις δὲ τῆς ἀναπόσεως ταύτης τῶν διὰ πολλοῦ ἐξιδρωθέντων παθολογικῶν προϊόντων εἶναι ἡ τε κατὰ τὴν θεραπείαν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος παθήσεως διὰ τῶν τοπικῶν λουτρῶν συχνότατα παρατηρούμενη ἐξόγκωσις τῶν λεμφοφόρων ἀγγείων κατὰ τὰ ἔσω τοῦ μῆρου καὶ τὰ καθ' ἑξὶν τῶν λεμφοφόρων ἀγγείων ἀποστηρίζόμενα ἀποστήματα. Ἐάν δὲ ὁ πάσχων αἰσθηται ἄλγους, ἔσσω καὶ τοῦ ἐλαχίστου, κατὰ μῆκος τῆς ἔσω τοῦ μῆρου ἐπιφανείας, πρέπει ν' ἀφαιρηθῆται τὸ λουτρόν παραχρῆμα, μετὰ δὲ ἡμέρας 8—12 νὰ ἐπαναλαμβάνηται καὶ ἐξακολουθηθῆται ἐκ διαλειμμάτων.

Ὁ Κ. Ζεῖς παρετήρησε προσέτι, ὅτι μεγάλα τινὰ ἑλκη τῆς κνήμης, ἀφού ἐν σχετικῶς βραχεῖ χρόνῳ σμικρυνθῶσι μέχρι τοῦ 1/3, ἢ 1/2 τοῦ πρότερου αὐτῶν μεγέθους, δὲν προχωροῦσι περαιτέρω πρὸς τὴν συνούλωσιν αὐτῶν. Τούτο δ' ἐξηγεῖ ὁ μνησθεὶς χειρουργὸς κατὰ τρόπον ἥμισυ εὐαπόδεκτον, λέγων, ὅτι ἡ φύσις δὲν ἀπουλοῖ ἐντελῶς τὰ ἑλκη ταῦτα, ὡς ἔχουσα δῆθεν μεγίστην ἀνάγκην ἀπεκκριτικῆς τινος διεξόδου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν παρατείνει περαιτέρω ὁ Κ. Ζεῖς ἐπὶ τῶν υπεράκμων ἀσθενῶν τὰς διὰ τῶν τοπικῶν λουτρῶν θεραπευτικὰς αὐτοῦ προσπαθείας. Ὅπωσδήποτε δὲ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης παράγεται οὐλὴ ἀγαθὴ, οἷα δι' οὐδενὸς ἄλλου θεραπευτικοῦ μέσου ἐπιτυχάνεται. Καὶ αὐτὸ δὲ κατὰ τὴν ἄλῳ τοῦ ἑλκους δέρμα μεθίσταται σχεδὸν ἐντελῶς εἰς τὴν κατὰ φύσιν αὐτοῦ ὑφῆν.

Ἐπὶ τὰ μετὰ τερηδόρος, ἢ νεκρώσεως ἑλκη δέον νὰ προσμυγνῶμεν εἰς τὸ χλιαρὸν λουτρόν καὶ φαρμακευτικὰς οὐσίας (οἶον σόδαν κ.τ.τ.).

Κατὰ τὴν παρατεταμένην ἐπίδρασιν τοῦ χλιαροῦ λουτροῦ ἐπὶ τὸ δέρμα ἐνεργοῦσι δύο ἐπὶ μέρους δραστῆρες, τοιούστιν ἡ θερμότης (ἐπιφέρουσα

ὕπεραιμίαν τοῦ δέρματος) καὶ τὸ ὕδωρ (πιπίσκον τὸ δέρμα καὶ οὕτω προξενούν ἀνοίδησιν αὐτοῦ). Περαιτέρω συνέπειαι τῆς ἐπὶ μικρὸν παρατάσεως τοῦ θεραπευτικοῦ τούτου βοηθήματος εἰσὶ μικρὰ ἐκφύματα, μόνον τὸ δέρμα καταλαμβάνοντα, καὶ ζωροτέρα, κατὰ τε μῆκος καὶ πάχος, ἀξίσεις τῶν τριχῶν, μάλιστα τῶν κατὰ τὸ ἀπισθέναρ. Τὸ ἐκ διαλειμμάτων ἐφαρμοζόμενον τοπικὸν λουτρόν εἶναι ἥττον ὠφέλιμον, ἢ τὸ διαρκὲς.

Τὸ ψυχρὸν τοπικὸν λουτρόν εἶναι, κατὰ τὸν Κ. Ζεῖς, τοσοῦτον ἰσχυρὸν ἀφλέγγμαντον βοήθημα, ὡς ἡ ἐνέργεια λουτροῦ 15° R. εἶναι πολὺ ὑπερτέρα τῆς ἐξ ἐπιθεμάτων 0° R. θερμοκρασίας. Ἐπίσης ἐνεργοῦσι τοπικὰ χλιαρὰ λουτρά 34° R. πολλῷ ἐντονώτερον, ἢ ἰσοθερμὰ χλιαρὰ ἐπιθέματα. Ὁ ἀσφαλέστερος γνώμων διὰ τὸν ἐκάστοτε ἐφαρμοστέον βαθμὸν τῆς θερμότητος εἶναι τὸ αἶσθημα τοῦ πάσχοντος.

Οἱ κυριώτεροι τῶν χειρουργῶν, οἵτινες ἀποδοκιμάζουσι τὴν χρῆσιν τῶν τοπικῶν λουτρῶν, εἶναι ὁ Roser, ὁ Günther, ὁ Pirogoff καὶ ὁ Sédillot, ἰσχυρίζομενοι ὁμοφώνως, ὅτι τὸ λουτρόν ἐμποδίζει τὴν κατὰ πρῶτον σκοπὸν ἔνωσιν. Κατὰ τὸν Sédillot τὸ μὲν χλιαρὸν λουτρόν ἐπιφέρει ἐξ ὑπεραιμίας ἀνοίδησιν τοῦ κολοβώματος καὶ ἀημορραγίαν, τὸ δὲ ψυχρὸν, γαγγραϊνοῖσιν. Κατὰ τὸν αὐτὸν χειρουργόν τὸ τοπικὸν λουτρόν οὐδαμῶς προλαμβάνει τὴν πυαιμίαν.

Ἄλλοι δὲ χειρουργοὶ, μηδὲλως ἀπολειπόμενοι τῶν προειρημένων κατὰ τε ἀξιοπιστίαν καὶ πείραν, ἀντιδογματίζουσιν, ὅτι τὸ χλιαρὸν λουτρόν, δι' αὐτὴν ταύτην μάλιστα, ἣν ἐργάζεται ἐκ διαβροχῆς ἀνοίδησιν τοῦ κολοβώματος, ἀποβαίνει ἰσχυρότατον ἀφλέγγμαντον βοήθημα, ἐμποδίζον τὴν σύστασιν τῶν φλεγμονικῶν ἐστιῶν, τῶν μεσοκυττάρων ἀποστημάτων καὶ τῶν φλεβιτίδων. Τοιοῦτοτρόπως προφυλάσσει τὸ θεραπευτικὸν τούτο μέσον, ἐναντίον τοῦ ἰσχυρισμοῦ τῶν Κ. Κ. Sédillot καὶ Roser, ἐμμέσως ἀπὸ τῆς πυαιμίας. Τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. Ζεῖς, ὅτι εἰς τὰ κακῶς πυροροούντα, ἢ ἰσχυροῦντα ἑλκη ἐμποιεῖται ἢ πρὸς τὴν συνούλωσιν αὐτῶν ἀπαιτουμένη ζωτικότης διὰ τοῦ χλιαροῦ λουτροῦ μᾶλλον, ἢ διὰ παντὸς ἄλλου μέσου, εἴρον καὶ ἄλλοι χειρουργοὶ ἀληθῶς ἔχουσιν. Κατὰ τῶν κινδυνωδῶν φλεγμονῶν, οἷα ἡ ἐκ τοῦ πυοματικοῦ ἰσθῆτος προερχομένη, τὸ τοπικὸν διαρκὲς χλιαρὸν λουτρόν εἶναι ἐνεργητικώτατον βοήθημα.

Ὁ μετὰ τῆς ἐκάστοτε ἐγγχειρήσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος θεραπευτικοῦ μέσου χρόνος εἶναι παρὰ τοῖς διαφόροις χειρουργοῖς διάφορος. Καὶ ὁ μὲν Lauenhebeck ἐνθέτει τὰ ἐξ ἀκροτηριασμοῦ, ἢ κατ' ἐκτριβίον (rescelionem) τραύματα

εις τὸ χλιαρὸν λουτρὸν μεθ' ὕδατος 18—24 ἀπὸ τῆς ἐγχειρήσεως, ὃ δὲ Ζοίς μετ' 24—48 ὡ., ἄλλοι δὲ παιοῦνται χρῆσιν τοῦ λουτροῦ εὐθὺς μετὰ τὴν ἐγχείρησιν, ἀφοῦ ἐπιμελῶς ἀπολινώσωσιν ἀπάσας τὰς διατμηθείσας ἀρτηρίας. Ἀλλ' ἀπαιτεῖται μεγίστη προσοχὴ μὴ ἐπισημῶς αἰμορραγία τοῦ ἐν τῷ χλιαρῷ λουτρῷ χειρίσματος. Ἐνταῦθα ἀναγόμενα παραδείγματα θανατηφόρου αἰμορραγίας ἐδημο-

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ.

8. Περὶ νέας τελειοποιήσεως τοῦ ἐμβρυουλκοῦ.

Ὅπως ἐν ταῖς ἐμβρυουλκίαις ἡ χειριστικὴ ἡμῶν δράσις ἀποβαίνει σωστικὴ διὰ τε τὴν τίκτουςαν καὶ τὸ ἐμβρυον, πρέπει ἐκάστοτε οὐ μόνον νὰ ἐκτιμῶμεν ἀκριβῶς τὰς ἀνατομικὰς καὶ φυσιολογικὰς τοῦ τοκετοῦ συνθήκας, ἀλλὰ καὶ νὰ γνωρίζωμεν, παρὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν διάρκειαν τῶν ἔλξεων, τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως, ἐν ἣ ἐνεργοῦμεν τὴν ἐμβρυουλκίαν, καὶ ἥς ἡ ἐκτίμησις ἐγένετο μέχρι τοῦδε κατὰ λίαν ἀόριστον προσέγγισιν.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ καθίσταται δυνατὴ ἡ ἐπὶ τὸ ἀκριβὲς καταμέτρησις αὐτῆς τῆς ἐκάστοτε καταβαλλομένης ἐλκτικῆς δυνάμεως, εἶναι ἡ μεταξὺ τοῦ ἔλκοντος καὶ τοῦ ἐλκομένου παρεμβόλη δυνάμειος, διὰ ταῦτα ὁ ἰατρός Κ. Kristeller, κατ' ἄναγκαστικὸν ἐν τῇ «*Mηνιαία ἐφημερίδι τῆς Μαιευτικῆς*» (*) ἐπήνεγκεν εἰς τὸν ἐμβρυουλκὸν σκοπιμωτάτην βελτίωσιν, προσθεὶς ἐντὸς τῶν (ἐπι πύττω διακένων εἰργασμένων) λαβῶν τοῦ ἐμβρυουλκοῦ ἰσχυροῦς χαλυβδίνους σπειροειδῆς ἐλαττήρας. Τὸ δὲ μέγεθος τῆς ἐλκτικῆς δυνάμεως, ἦν ἐκάστοτε καταβάλλομεν, ἐμποιοῦμένη καὶ εἰς τὸν ἐλαττήρα, δεικνύεται ἐπὶ τινος δυναμομετρικῆς κλίμακος, εἰργασμένης ἐπὶ τῆς λαβῆς τοῦ ἐμβρυουλκοῦ.

Ἢ βελτίωσις αὐτῆς τοῦ ἐμβρυουλκοῦ φαίνεται ἡμῖν λίαν σκόπιμος, καθότι πολλαὶ κατὰ τὰς ἐμβρυουλκίαις θανατηραὶ κακώσεις τῶν ἐμβρύων, ἡ καὶ τῶν τικτούσων, προήλθον ὁμολογουμένως ἐκ τοῦ ὅτι ὁ μαιευτὴρ ἴδυνάτει ἵνα ἀκριβῶς ἐκτιμήσῃ τὸ μέγεθος τῆς περὶ τὴν ἔλκυσιν βίας. Ἐλπίζομεν δὲ, ὅτι διὰ τοῦ κριστελληρίου ἐμβρυουλκοῦ ἡ μαιευτικὴ πείρα θέλει ὀρίσει ἐν ἀκριβείᾳ τὰ ὅρια ἐκεῖνα, πέραν τῶν ὁποίων τότε μόνον εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ προέρχεται ὁ ἐμβρυουλκῶν, ὅταν ἐπανειλημμένως διασταθμισθῇ τὰς ἀνατομικὰς, τὰς φυσιολογικὰς, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰς παθολογικὰς συνθήκας τῆς προκειμένης δυστοκίας. Ὅταν

σίουσε δὴ ὁ ἰατρός Purrier, ὁ δ' Engelhard δηγγεῖται, ὅτι ἀνήρ τις, ἐφ' οὗ εἶχεν ἐκτελεσθῆ κατὰ τὴν χεῖρα σμικρὰ ἐγχειρήσεις, καὶ οὗ τὸ ἐντεῦθεν τραῦμα εἶχεν ἐντεθῆ εἰς χλιαρὸν λουτρὸν, ἐτελεύτησε, γενόμενος ἐξαιμος ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ καὶ ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν ἄλλων συννοσοκομῶν ἀρρώστων.

Ὁ ἐμβρυουλκῶν μαιευτὴρ ἐνόησε, ὅτι ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐμβρύου καθιέται, τότε ὀφείλει νὰ ἐλαττώσῃ τὴν δυνάμιν, ἐν ἣ ἐνεργεῖ τὴν ἔλκυσιν, ἔχων ἀείποτε ἐν τῷ νῷ τὸ μαιευτικὸν ἀξίωμα, ὅτι ἡ ἐλκτικὴ δύναμις, ἡ πρὸς ὑπερνίκησιν δεδωμένου ἐμποδίου κατὰ τὴν διέλευσιν τοῦ ἐμβρύου ἐνδεδειγμένη, εἶναι ἡ ὡς μάλιστα ἀνάλογος πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ὑπερνικητέας ἀντιστάσεως. Πᾶσα ὑπὲρ τὸ ὅριον τοῦτο ἐπίτασις τῆς ἐλκτικῆς δυνάμεως ἀποβαίνει πάντως ἐπιβλαβὴς εἰς τὸ τικτόμενον, ἢ τὴν τίκτουςαν, ἢ καὶ εἰς ἀμφότερα. Ὅταν ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐμβρύου δὲν κατέρχεται, καίτοι τοῦ μαιευτῆρος καταβάλλοντος διαρκῆ ἐλκτικὴν δυνάμιν 30—35 λιτρῶν, τότε πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνη οὗτος ἐν μείζονι ἐπιστάσει τὴν ἐξετάσιν τῶν αἰτίων τῆς δυστοκίας καὶ σκέπτεται μήπως αὐτῇ προέρχεται ἐξ αἰτίων, πρὸς ἃν τὴν ἄρσιν δέον νὰ προσφύγῃ εἰς φαρμακευτικὰ βοηθήματα, ἢ μήπως πρέπει νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐμβρύου, ἢ νὰ πράξῃ τι τῶν τοιούτων πρὸ τοῦ νὰ προβῆ εἰς αὔξησιν τῆς ἐλκτικῆς βίας. Ὅπως δὲ καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐκάστοτε ἀκριβὴς ἐξέλεξις τῆς καθέσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐμβρύου, ὁ Κ. Kristeller ἐνεχάραξεν ἐπὶ τῶν κοτυλίδων τοῦ ἐμβρυουλκοῦ καὶ ὑπεράνω τοῦ συνοχμοῦ αὐτοῦ διαιρέσεις εἰς ἀποστάσεις ἐνὸς ἐκατοστοῦ τοῦ μέτρου.

Διὰ τοῦ νέου ἐμβρυουλκοῦ δύναται προσέτι ὁ μαιευτὴρ νὰ βεβαιωθῇ, ἂν αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐπαρκῶς πρὸς τὴν διεξαγωγὴν ἥς ἡδη ἤρξατο ἐμβρυουλκίας. Ὅταν, π. χ., ὁ μαιευτὴρ δὲν ἴσχυσε νὰ προελκύσῃ τὸ ἐμβρυον, καίτοι καταβαλὼν δυνάμιν 35 λιτρῶν, δὲν θέλει βεβαίως κατορθώσει τοῦτο, ἐάν μετὰ ταῦτα, ἀδυνατῶν πλέον νὰ φθάσῃ εἰς τὸν πρότερον βαθμὸν τῆς ἐλκτικῆς δυνάμεως, ἄτε ἀπνηδηνῶς, περιορισθῆ ἀναπτύσσων δυνάμιν 30 μόνων λιτρῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει, ἢ ν' ἀποστῆ πρὸς τὸ παρὸν τῆς περαιτέρω χειριστικῆς ἐνεργείας, ὅπως ἐξακολουθῆσῃ αὐτὴν ἀφοῦ ἀναλάβῃ τὰς δυνάμεις του, ἢ, ἐάν ἐκ τῆς ταιαύτης ἀναβολῆς ἴδυνάτο νὰ προέλθῃ κίνδυνος, ν' ἀναθέσῃ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐγχειρήσεως εἰς ἕτερον.

Κατ' ἄ δὲ ἡ πείρα ἐδίδαξε τὸν Κ. Κριστέλληρον, πρὸς τὴν ἐπὶ πολὺ διατήρησιν ἐλκτικῆς δυνάμεως 35 λιτρῶν πρέπει ν' ἀπολαύῃ ὁ μαιευτὴρ τῆς ἐντελεστερίας σωματικῆς εὐθενείας. Ἐλκύσεις δὲ 40—46 λιτρῶν τὴν δυνάμιν σημαίνουσιν, ὅτι ἡ προκειμένη δυστοκία εἶναι ἐκ τῶν λίαν δυσχερῶν.

Διὰ τοῦ δυναμομετρικοῦ ἐμβρυουλκοῦ ἠδυνήθη προσέτι ὁ ἐφευρέτης αὐτοῦ ν' ἀνακαλύψῃ καὶ ἐν ἐλάττωμα τῶν ἐν Γερμανίᾳ συνήθων ἐμβρυουλκῶν αἰὼν τοῦ Busch, τοῦ Brüning-Hausen, τοῦ Nagele κ. ἄ., οἵτινες, ὡς γνωστὸν, φέρουσιν ἐντεῦθεν τοῦ συνοχμοῦ αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ πλάγια δύο προβολάς· τούτέστι παρετήρησεν, ὅτι τὸ ἐν τῇ ἀριστερᾷ λαβῆ τοῦ ἐμβρυουλκοῦ δυναμομέτρον, ἐφ' οὗ, ἐπομένως, ἐνήργει ὁ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς δείκτης, συνεπιέζετο πρῶτον, ἀφοῦ δ' ἐκεῖνο ἐδείκνυε πίεσιν 8 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου, ἤρχιζεν ἡ διὰ τοῦ λιχανοῦ τῆς δεξιᾶς χειρὸς πίεσις τοῦ ἐν τῇ δεξιᾷ λαβῆ ἐτέρου δυναμομέτρου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πρῶτα 8 χ. τ. μ. ἐμφαίνουσι δι' ἀμφότερα τὰ δυναμόμετρα 18 λιτρῶν δυνάμιν, ἐπομένως δι' ἐκάτερον 9 λιτρῶν, ἔπεται ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης τοῦ Κ. Kristeller, ὅτι ἐνεργεῖ ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν προβολὴν ἐλκτικῆς δυνάμειος 9 ἢ 10 λιτρῶν πρὶν ἢ ὑποστῆ τὴν ἐλκτικὴν πίεσιν τὸ δεξιὸν δυναμόμετρον. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνίσου ταύτης διανομῆς τῆς ἐλκτικῆς δυνάμεως εἶναι, ὅτι ὁ κατὰ μῆκος ἄξων τοῦ ἐμβρυουλκοῦ ἀπεκκλίνει κατὰ τὴν ἐγχείρησιν ἀπὸ τῆς λεγομένης γραμμῆς διευθύνσεως τῆς πυέλου ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῦ μαιεύοντος καὶ ὅτι, ἐπομένως, γίνεται μοχλικὴ τις τοῦ ἐμβρυουλκοῦ κίνησις, ἐξ ἧς ἡ κεφαλὴ τοῦ ἐμβρύου στρέφεται περὶ μίαν τῶν εὐθειῶν τῆς πυέλου διαμέτρων καὶ κατ' ἦν προξενεῖται μείζων τριβὴ τῆς δεξιᾶς τοῦ ἐμβρυουλκοῦ κοτυλίδος ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς τοῦ κολοῦ τῆς ὠδινούσης. Τὸ αἷτιον τῆς ἀνίσου ταύτης διανομῆς τῆς ἐλκτικῆς δυνάμεως εἰς ἐκάτερον τῶν βραχιόνων τοῦ ἐμβρυουλκοῦ, εἶναι, ὡς φρονεῖ ὁ Κ. Κριστέλληρος, ὅτι ἡ πρώτη τοῦ λιχανοῦ φάλαγξ εἶναι 8 περίπου χ. τ. μ. μακροτέρα τῆς πρώτης τοῦ δείκτητος φάλαγγος, διὰ τοῦτο δὲ καὶ μεταάγεται διὰ τοῦ ἀριστεροῦ δείκτητος μείζον ποσὸν δυνάμεως ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ ἐμβρυουλκοῦ προβολῆς. Ὅπως λοιπὸν διορθώσῃ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἐν τῷ ἐμβρυουλκῷ αὐτοῦ ὁ Κ. Κριστέλληρος, κατασκευάσεν αὐτὸν ἔχοντα τὴν κατὰ τὸν δεξιὸν βραχίονα προβολὴν 8 χ. τ. μ. ἀπιώτερω τῶν κοτυλίδων, ὥστε οὕτως ἀμφότεροι τοῦ ἐμβρυουλκοῦ οἱ βραχιόνες ἐλκκύνονται ὁμοδυνάμως.

Ὁ Κ. Κριστέλληρος ἐλπίζει, ὅτι ἐκ τῆς διὰ τοῦ νέου ἐμβρυουλκοῦ προσκτηθησομένης μαιευτικῆς πεί-

ρας θέλουσι προέλθει ὀρισμένοι καὶ ἀκριβεῖς κανόνες περὶ τοῦ διαφορικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἐνδείξεως τῆς ἐμβρυουλκίας, τῆς ἀνατρήσεως τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐμβρύου καὶ τῆς κρανιοβλαστίας. Ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἐγχειριδίων τῆς Μαιευτικῆς περιγράφεται σύστημα περιστάσεων, κατ' ὅς εἶναι ἐνδεδειγμένη ἡ ἐμβρυουλκία, ὡς ἦπιος μεταχειρισμὸς, ὅστις πρέπει ἀείποτε νὰ προηγητῆ τῆς ἀνατρήσεως· ἐκ δὲ τῆς μαιευτικῆς πράξεως γινώσκωμεν, ὅτι σπανίως ὁ μαιευτὴρ ἀποφασίζει νὰ προβῆ εἰς τοῦ ἐμβρύου τὴν σμίκρυσιν χωρὶς προηγουμένως νὰ δοκιμάσῃ τὸν ἐμβρυουλκόν. Ἀλλ' ἡ ἐγκαίριος διάκρισις τοῦ σημείου, ὅπου πρέπει, ἀφιστάμενοι τῶν διὰ τοῦ ἐμβρυουλκοῦ προσπαθειῶν, νὰ προσφεύγωμεν εἰς τὴν σμίκρυσιν τοῦ ἐμβρύου, εἶναι δυσχεροτάτη, οὐ μόνον διὰ τὸν πρωτόπειρον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν λίαν πεπειραμένον. Ὁρθότατα δὲ λέγει ὁ Κ. Skanzoni ἐν τῷ «*Ἐγχειρίδι τῆς Μαιευτικῆς*» αὐτοῦ, ὅτι εὐ τὸ νὰ μὴ ἐγκαταλίπωμεν προῶρως τὴν ἐμβρυουλκίαν, κρίναντες ἐσπευσμένως αὐτὴν ὡς μὴ ἀνύσιμον, καὶ τὸ νὰ μὴ παρατείνωμεν αὐτὴν, τούναντιον, πέραν τοῦ δέοντος πρὸς βλάβην τῆς ὠδινούσης, εἶναι ἔργον λίαν δυσχερές, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται μακρὰ μαιευτικὴ πείρα καὶ ὀρθὴ ἐκτίμησις τοῦ ποσοῦ τῆς δυνάμεως, ἐν ἣ ἐνεργοῦμεν τὰς ἔλξεις. Ἢ κατὰ τὴν ἐκάστοτε περιπτῶσιν πεποιθήσις τοῦ μαιευτῆρος ἐβασίζετο ἄχρι τοῦδε ἐπὶ τῆς διαρκείας τῆς ἐγχειρήσεως καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ ὑποκειμένου ἐκτιμήσεως τῆς πρὸς ταύτην καταβαλλομένης δυνάμεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ κριτήρια ταῦτα εἶσιν ὅλως ἀβέβαια, διὰ τοῦτο θεωροῦμεν τὸν νέον ἐμβρυουλκὸν λίαν σκόπιμον μαιευτικὸν ὄργανον, προσδιορίζον ἐκάστοτε ἐν ἀκριβείᾳ τὸ μέγεθος τοῦ ὑπερνικητέου ἐμποδίου. Προσδοκᾷ δὲ ὁ Κ. Kristeller, ὅτι σειρά ἀκριβῶν παρατηρήσεων, διὰ τοῦ νέου αὐτοῦ ἐμβρυουλκοῦ διεξαχθησομένη, θέλει παραγάγῃ ἀριθμοὺς, τοιαύτης δὲ τὸν μαιευτῆρα θετικῆς ἀξίας, ὅσταν ἔχουσιν οἱ τὸν βαθμὸν τῆς πυελικῆς στενωχωρίας προσδιορίζοντες ἀριθμοί. Ἀλλ' οἱ οὕτως ἐπιτεχνολησομένοι ἀριθμοὶ τότε μόνον θέλουσιν ἀποθῆ ὀδηγητικοὶ κατὰ τὴν μαιευτικὴν πρᾶξιν, ὅταν ὀρισθῇ καὶ ἡ σχέσις αὐτῶν πρὸς τε ἅπαντα ἐπὶ μέρους τὰ αἷτια τῆς ἐκάστοτε δυστοκίας καὶ πρὸς τὴν κατάστασιν τῶν δυνάμεων τῆς τικτούσης (*).

(*) Παραπέμποντες τοὺς ἐπιεμένους λεπτομερεστέρας τοῦ ὄργανου τούτου περιγραφῆς εἰς τὸ πρωτότυπον, ὅπου διευκολύνει τὴν κατανόησιν τοῦ περὶ αὐτὸ λόγου μηχανισμοῦ καὶ εὐκρινῆ σαφηνιστικῆ, προσθέτομεν, ὅτι, πρὸς διευκρίνυσιν τῆς καθ' ἡμῖν διαδόσεως τοῦ δυναμομετρικοῦ ἐμβρυουλκοῦ, ἐπεστεύλαμεν, ἅμα ἀναγνόντες τὰ πρᾶ-

(*) Monats-Schrift f. Geburtskunde, xvij, σελ. 166.

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ.

9. Περὶ τῆς ὑπὸ τὸ δέριμα προσαγωγῆς τῶν φαρμάκων.

Ὁ Κ. Franque, ἐξερευνήσας ἀκριβέστερον τὴν ὑπὸ τοῦ Wood μὲν ἐπινοηθεῖσαν, εἶτα δὲ ὑπὸ τοῦ Hunter περαιτέρω δοκιμασθεῖσαν μέθοδον, καθ' ἣν τὰ εἰς τὸν πάσχοντα ὀργανισμὸν προσακτέα φάρμακα ἐνέονται ὑπὸ τὸ δέριμα δι' ἔντομης, ἐπὶ τούτῳ ἐμβολομένης, ἐκφέρει τὸ περιγεγόμενον τῶν ἐρευνητῶν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐξῆς φαρμακευτικαῖς τινεσὺς οὐσίαι, ἐνέμενοι ὑπὸ τὸ δέριμα, α') ἐνεργοῦσι πολλῷ τάχιον, ἢ προσαγόμενοι διὰ τοῦ στομάχου, β') ἐνεργοῦσι πολλῷ δραστηριώτερον καὶ γ') ἐνεργοῦσι ἐπὶ περιπτώσεων, ἐφ' ὧν εἶναι ἀδύνατος ἡ διὰ τοῦ στομάχου προσαγωγή. Ἡ μέθοδος αὕτη ἀποβαίνει ἰδιαζόντως λυσιτελής, ὅταν ὁ πάσχων δὲν δύννηται, ἢ ἀρνήται νὰ καταπίῃ, ἢ ὅταν ὁ ἔμετος καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν διὰ τοῦ στομάχου προσαγωγήν. Ἡ διὰ τῶν ὑπὸ τὸ δέριμα ἐνέσεων μέθοδος πλεονεκτεῖ ἐν πολλοῖς τῆς οὕτω δὴ καλουμένης ἐνδερματικῆς, τουτέστιν ἐκείνης, καθ' ἣν ἡ προσαγωγή τοῦ φαρμάκου γίνεται διὰ τοῦ δέρματος, προαφαιρουμένης τῆς ἐπιδερμίδος. Καὶ πρῶτον μὲν τὰ ὑπὸ τὸ δέριμα ἐνέμενα φάρμακα ἐνεργοῦσι, λέγει ὁ Κ. Franque, τάχιον καὶ ἀσφαλέστερον, ἢ τὰ ἐπὶ τοῦ δέρματος ἐφαρμοζόμενα. Ἡ δὲ ἐνέσεως μέθοδος εἶναι ἥττον ἀλγεινῆ, αἱ δ' ἐξ αὐτῆς συνέπειαι ἥττον δυσάρεστοι, ἅτε μὴ ἐφεπαμένης μήτε φλεγμονῆς, μηδ' ἐκτυήσεως, ἢ γαγγραινώσεως τοῦ δέρματος.

Ὁ Κ. Franque ἐπεξεύρατο τῆς μεθόδου ταύτης ἐπὶ 45 περιπτώσεων, μεταχειρισθεῖς βάρμα ὁπίου τὸ ἀπλοῦν, βάρμα ἀκονίτου, διάλυσις μορφοίου, καλλιμίνης (= Atropini κάλλιμον = Belladonna) καὶ δακτυλιτιδίνης. Τὰ δὲ νοσήματα, καθ' ὧν μεταχειρίθη τὴν μέθοδον ταύτην ἦσαν τὰ ἐξῆς: 11 καρδιοπαλμῖαι (palpitationes cordis), 9 ὑστερικοὶ σπασμοί, 7 ἔμετοι τῶν ἐγκύων, 7 ἰσχυάδες, 4 ὑπερκογχικαὶ νευραλγίαι, 3 μεσοπλεύριοι νευραλγίαι, 2 μαστωδυνῖαι καὶ 2 βραχιωνῖοι νευραλγίαι. Μάταιαι ἀπέβησαν αἱ ἐνέσεις εἰς τέσσαρας περιπτώσεις, τουτέστιν εἰς 3 ἰσχυάδας καὶ 1 ὑπερκογχικὴν νευραλγίαν, καθ' ἣν μάλιστα ἀνάγκασαν τὸν Κ. Franque

αἱ σκοτοδινιάσεις καὶ λειποθυμῖαι τοῦ πάσχοντος ἵνα διακόψῃ τὰς ἐνέσεις. Εἰς ἀπάσας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις ἔφερεν ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἡ μέθοδος αὕτη, ἰδίως δ' ἀπέβησαν ὠφελιμώταται αἱ ἐνέσεις τῆς καλλιμίνης ($\frac{1}{10}$ μέχρι $\frac{1}{10}$ τοῦ κόκκου) καὶ αἱ τῆς δακτυλιτιδίνης ($\frac{1}{20}$ μέχρις $\frac{1}{10}$ τ. κ.) κατὰ τῶν ἐμέτων τῶν ἐγκύων καὶ κατὰ τῶν καρδιοπαλμῶν. Ἐπιβλαβεῖς συνέπειαι οὐδέποτε ἐπέβησαν. Δυστυχῶς ὅμως οὐδεμίαν ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κ. Franque εὐρίσκομεν πληροφορίαν οὔτε περὶ τῶν χωρίων, καθ' α, οὔτε περὶ τῆς συχνότητος, ἐν ἧ, οὔτε περὶ τοῦ χρόνου, ἐφ' ὃν ἐγένετο χρῆσις τῶν ἐνέσεων τούτων.

10. Περὶ σκοπιμωτέρας χρήσεως τοῦ κοπαίου βαλσάμου (Balsami Copaiuae).

Ὁ Κ. Ricord, θεωρῶν ὅτι τὸ κοπαίον βάλσαμον ἐπιφέρει ναυτιάσεις καὶ ἐνεργεῖ δραστηρικῶς ἐπὶ τῷ πεπτικῷ σωλήνῳ, καὶ ὅτι ἡ κατὰ τῆς βλενορροίας θεραπευτικῆς χρῆσις τοῦ κεδρελαίου ἀποβαίνει δύσκολος διὰ τὴν δυσάρεστον αὐτοῦ ὀσμῆν, ἐτι δὲ ὅτι τοῦ διὰ κεδρελαίου ὕδατος (Aqua piceae, ἢ Aqua Picis liquidae) εἰσὶν ὀλίγα καὶ ἀσθενῆ τὰ ἐνεργῶς συστατικά, ἀναμιγνύει

Κεδρελαίου ἀγαθοῦ (νορβηγικοῦ) Γράμματα (grammos) 200,
 Κοπαίου βαλσάμου » 2200,
 καὶ Μαγνησίας κεκαυμένης (calcinatae) » 450,
 ἀναλαβὼν δὲ τὸ ἀνάμιγμα τοῦτο εἰς καψίλια (capsules) τετρακισχίλια, δίδει ἐξ αὐτῶν ἀνὰ δεκαπέντε καθ' ἑκάστην κατὰ τῆς βλενορροίας. Ἔσχον δὲ ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου τούτου ἀγαθὰ, ὡς λέγει, ἀποτελέσματα. Τὸ κεδρέλαιον ἐπικαλύπτει ἐντελῶς τὴν τε βρωσμίαν καὶ τὴν κακὴν γεῦσιν τοῦ κοπαίου βαλσάμου, ἀποβάλλον καὶ αὐτὸ ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ἰδίαν αὐτοῦ δυσσομίαν.

Ὁ Κ. Ricord μεταχειρίζεται προσέτι καὶ ἑτέραν σκευαστικὴν μέθοδον πρὸς ἄρσιν τῆς δραστηρικῆς καὶ τὰ πεπτικά ὄργανα διαταραττούσης ἐνεργείας τοῦ κοπαίου βαλσάμου, ὅπερ ἀναμιγνύει μετὰ πεψίνης, νιτρικοῦ βισμούθου καὶ κεκαυμένης μαγνησίας κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναγραφῆν:

(*) Λτινσ. Picis liquidae, ἢ Resinae Pini empyreumaticae liquidae, γλλστ. Goudron, ἀγγλστ. Tar, γρμνστ. Theer, τρκθρβρστ κατράμι.

πρὶ αὐτοῦ, εἰς Γερμανίαν, ὅπως ἀποσταλῶσιν ἡμῖν τέσσαρες κρισελλήριοι ἐμβροσευκοί, οὓς ἤδη καὶ ἐλάβομεν. Τούτων δὲ τοὺς τρεῖς δύνανται νὰ λάβωσι παρ' ἡμῶν οἱ βουλόμενοι τῶν Κ. Κ. συναδέλφων.

Λαβῆ

Κοπίου βαλσάμου Γράμματα	2700,
Πεψίνης	600,
Νιτρικοῦ βισμούθου	120,
καὶ Μαγνησίας κεκαυμένης	480.

Ἐκ τούτων δίδει ἀνὰ 15—18 καθ' ἑκάστην ὅπου, κατὰ τὰ παραδεγεμένα, κριθῆ ἐνδεδειγμένον τὸ κοπαίον βάλσαμον.

11. Περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ἀβροτονίνης (Santonini) καὶ τῶν σκευασιῶν αὐτῆς.

Ἐκ τῆς ἀνακωνιώσεως, ἣν ὁ ἐν Νεαπόλει ἰατρὸς Κ. Α. de Martini ἀπεύθυνεν ἀρτίως πρὸς τὴν ἐν Πάρισσι Λακαδημῶν τῶν Ἐπιστημῶν περὶ τοῦ περιγενομένου τῶν ἐρευνητῶν αὐτοῦ περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς ἀβροτονίνης καὶ τῶν σκευασιῶν αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὀπτικά ὄργανα, ἐραυζόμεθα τὰ ἐξῆς ἔλυθιν τῶν τε, λαβῶν κόκκους τινὰς ἀβροτονίνης, ἔβλεπε, μετὰ παρέλευσιν δέκα λεπτῶν, ἅπαντα τ' ἀντικείμενα πράσινα. Εἰς ἑτέρον τινα πελάτην τοῦ Κ. de Martini, λαβόντα τὸ μνησθὲν ἀλκαλοειδῆ, ἐφαίνοντο ἅπαντα τ' ἀντικείμενα κυανᾶ. Εἰς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως φαίνονται τ' ἀντικείμενα ἀσθενῶς χρυαίζοντα. Νέος τις ἔβλεπε τὰ περὶ αὐτὸν ἄλλοτε ἄλλως κεχρωσμένα, καθ' ὅσον ἐλάμβανε διάφορον δόσιν ἀβροτονίνης οὕτως, ἀφοῦ μὲν ἔλαβε 5 κόκκους, ἀντελαμβάνετο ἀπάντων τῶν ἀντικειμένων ἀσθενῶς χρυαίζοντων, ἀφοῦ δὲ, μετὰ 36 λεπτά, ἔλαβε διπλασίαν δόσιν τοῦ ἀλκαλοειδοῦς, ἔβλεπε τὰ πάντα ἐρυθρά. Μετ' ἡμίσειαν ὅμως ὥραν τὸ χρῶμα τῶν ἀντικειμένων ἐγένετο κρόκινον (orangé, [κιν.] παρ-ζοκαλι), εἶτα δὲ, κατὰ μικρὸν, καὶ αὖθις ἀσθενῶς χρυαίζον. Ἐπὶ τοῦ προρρήθέντος ὅμως πελάτου τοῦ Κ. de Martini οὐδεμίαν ἐξέφαινε ἐπιφόρην ἢ διαφορὰ τῆς δόσεως τῆς ἀβροτονίνης ἐπὶ τὸ ποιὸν τῶν ἐνδοπτικῶν φαινομένων.

Ἡ ἐπὶ τῇ χρήσει τῆς ἀβροτονίνης συνισταμένη χρωματοψία εἶναι παρὰ τισὶ διαλείπουσα, οὐδέποτε ὅμως διαρκεῖ πλέον τῶν εἰκοσιτεσσαρῶν ὡρῶν.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ τούτων συμπεραίνει ὁ Κ. de Martini, ὅτι τὸ αἷτιον τῆς χρωματοψίας δὲν εἶναι παροδικὸς τις ἱκτερος, ἢ χρῶσις τοῦ ἄρ-ρῶ τοῦ αἵματος ἐκ τοῦ ἀλκαλοειδοῦς, ἀλλὰ μεταλλοίωσις τις τῆς μοριακῆς καταστάσεως τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς, τοῦ ὁποιοῦ μεταβάλλεται ἐντεῦθεν ὁ τε τόνος καὶ ἡ δυνάμικὴ ἀντίδρασις, εἰς ἣν μεθίστανται τὰ νευρικὰ αὐτοῦ μέρη ἐκ τῆς ἐπ' αὐτὸν ἐπιδράσεως τῶν φωτιστικῶν ἀκτίνων.

Ἐν ἑτέρῳ πρὸς τὴν αὐτὴν Λακαδημίαν ἀνακωνιώσει

ἀρρηγέται ὁ αὐτὸς ἰατρὸς, ὅτι μεταχειρίσθη ἐπισημ-λέστατα τὴν ἀβροτονίην ἐπὶ τριῶν ὀφθαλμολογικῶν περιπτώσεων, τῶν ἐξῆς: 1) γυνὴ τις ἐσθρομικονταῦτις εἶχεν ἀσθενεστάτην τὴν ὄρασιν κατὰ τὴν δεξιὴν ὀφθαλμῶν, ὃν ἡ μὲν κόρη ἐφαίνετο ἐπισήμως διασταλμένη, τὸ δὲ ὑδατωδες ὑγρὸν ἀποβαλὸν τὴν κατὰ φύσιν διαύγειαν. Αφοῦ δὲ ἡ πάσχος ἐλαβεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας 4—6 κόκκων ἀβροτονίνης ἐβελ-τιώθη τοσοῦτον ἡ ὄρασις αὐτῆς, ὡς ἐδύνατο νὰ δια-κρίνη ἐναργῶς, ξανθοπράσινα ὄμωις, τὰ μεζόνων δια-στάσεων ἀντικείμενα. Τὴν ὄψαν αὐτῆς ἐδύνατο νὰ δια-κρίνη 8 κόκκοι τοῦ ἀλκαλοειδοῦς, ἐντεῦθεν δ' ἐβελτιώθη ἔτι μάλλον ἡ ὄρασις. Γενομένης χρι-σειος τοῦ φαρμάκου μέχρι τῆς δωδεκάτης ἡμέρας καὶ μετὰ τούτην διακοπείσης, ἡ βελτίωσις τῆς ὄρα-σεως παρέμεινε διαρκῆς. 2) ἐπ' ἑτέρου τινὸς ὀφθαλ-μιῶντος, ὅστις ἔπασχεν ἀμαύρωσιν ἀμφοτέρων τῶν ὀφθαλμῶν, ἠύξησεν ἐπισήμως ἡ πρὸς τὸ φῶς αἰσθησις, γενομένης χρήσεως τῆς ἀβροτονίνης ἐφ' ἡμέρας δύο.

Ὀρμηθεὶς ἐκ τῆς ἀνακωνιώσεως ταύτης τοῦ Κ. de Martini δημοσιεῖ διὰ τῆς « Γερμανικῆς Κ. Λιτι-κῆς » ὁ καθηγητῆς Κ. Falck τὰ παρίσματα, ἃ ἐξη-γαγεν ὁ ὀμλιπτής αὐτοῦ Κ. Manns ἐκ τῶν ἐρευ-νητῶν, ἃς ὑπὸ τὴν ὄψαν αὐτοῦ ἐξετέλεσε περὶ τῆς ἐκ τῆς ἀβροτονίνης χρωματοψίας καὶ περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἀλκαλοειδοῦς τούτου ἐν τῷ ζωϊκῷ ὀργανισμῷ. Ἐκ τῆς ἐκτέσεως ταύτης τοῦ Κ. Falck ἀποσπῶμεν τὰ ἀκόλουθα ἢ ἀβροτονίη καὶ τὸ ἀβροτονικὸν νάτρον μεταβάλλονται ἐν τῷ ζωϊκῷ ὀργανισμῷ καθ' ὅλοκληρίαν, ἢ ἐν μέρει, εἰς ἰδιαζόν τι σῶμα, τὸ ὅποιν ἐκπέμπεται διὰ τῶν νεφρῶν καὶ οὐ ἢ ἐν τοῖς οὖροις παρουσία ἀποδει-κνυται ἐκ τοῦ ἐρυθροῦ χρώματος, τὸ ὅποιν συνί-σταται, προστιθεμένου εἰς αὐτὰ καυστικοῦ τινος ἀλκαλίου. Ἰνώμασε δὲ ὁ Κ. Falck, πρὸς τὸ παρὸν, τὸ ἐκ τῆς μεταστάσεως ταύτης τῆς ἀβροτονίνης ἐν τῷ ζωϊκῷ ὀργανισμῷ παραγόμενον νέον σῶμα ξανθ-οψίνην. Ἡ μεταβολὴ τῆς ἀβροτονίνης εἰς ξανθ-οψίνην γίνεται ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ (ἐν 30 λ.), ἢ δὲ σὺν τοῖς οὖροις ἀποπομπῇ τῆς ξανθοψίνης δι-αρκεῖ ἐπὶ πολὺ (ἐπὶ 60 ὡ.). Ἡ ἐπὶ τῇ χρήσει τῆς ἀβροτονίνης παρατηρούμενη χρυαίζουσα χρωσις τῶν οὖρων προέρχεται ἐκ τοῦ σώματος, εἰς ὃ μεθίστα-ται ἡ ἀβροτονίη ἐν τῷ ζωϊκῷ ὀργανισμῷ. Ἐξατρι-ζομένων ἐκ περικύσεως (dans le bain-marie) τῶν οὖρων, ἐν οἷς ἐνυπάρχει τὸ ἐκ τῆς μεταστάσεως τῆς ἀβροτονίνης παραγόμενον σῶμα, τὸ σῶμα τοῦτο πάσχει τοιαύτην μεταλλοίωσιν, ὡστε, προστιθεμέ-νου καυστικοῦ τινος ἀλκαλίου, οὐκέτι συνίσταται ἐρυθρὸν χρῶμα. Ἐπὶ τῇ χρήσει τῆς ἀβροτονίνης τὸ νεφρικὸν ἀπολειτούργημα εἶναι ἢ κρόκινον, ἢ καὶ

έρυθρόν, ἐάν ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως τῆς οὐρικῆς (urée) παραχθῆ ἀμμωνία, ἢ ἐάν μετὰ τῆς ἀβροτονίνης γίνηται χρῆσις καὶ ἀλκαλίων. Ἡ ἀβροτονίνη καὶ τὸ ἀβροτονικὸν νάτρον ἐκφαίνουσι περιεργωτάτην ἐπιφύροην ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὰ ὀπτικά ὄργανα. Ἡ ἐπιφύροή αὕτη ἐκδηλοῦται ἐκ τοῦ τοῦ ἀσυναρτήτου τῶν ιδεῶν καὶ τῆς χρωματοφίας. Ἡ χρωματοφία ἐνίσταται ἐπὶ τῆς χρήσεως μειζόνων δόσεων τοῦ ἀλκαλοειδοῦς. Ἐπὶ τῶν κούζημένων παράγεται τὸ ἐνδοπτικὸν τοῦτο φαινόμενον, λαμβανομένων 0,4 τοῦ Γράμματος ἀβροτονίνης. Ἡ δὲ τῆς ἀβροτονίνης παραγομένη χρωματοφία φαίνεται οὕσα ἐν αἰτιώδει σχέσει πρὸς τὸν σχηματισμὸν τοῦ σώματος, ἐφ' ᾧ ἐπιδρῶν τὸ καυστικὸν κάλι παράγει ἐρυθρὸν χρώμα καὶ ὅπερ ὁ Κ. Falck ὠνόμασε ξανθοψίνην, καθότι ὅσῳ περισσότερον τοῦ σώματος τούτου ἐμπεριέχεται ἐν τοῖς οὔροις, τόσῳ ζωηρότερα καὶ ἡ ξανθὴ χροῖσις τῶν ἀντικειμένων. Ἐνσταλαζομένη εἰς τὸν ὀφθαλμὸν διάλυσις τοῦ ἀβροτονικοῦ νάτρου ἐν ὕδατι οὐδεμίαν ἐπιφέρει χρωματοψίαν.

Ὁ ἰατρὸς Κ. Edmond Rose, ἐξερευνήσας καὶ αὐτὸς τὴν ἐπὶ τῆς χρήσεως τῆς ἀβροτονίνης ἐνισταμένην χρωματοψίαν, ἐκφέρει περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὰς ἀκολουθοῦσας σκέψεις. Πρῶτον μὲν θεωρεῖ ἤμισθα εὐαπόδεκτον τὴν ιδέαν, ὅτι ἡ ἀβροτονίνη μεθίσταται ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ ὀργανισμῷ εἰς ἀβροτονικὸν ὀξύ καὶ ὅτι τοῦτο, ἀποτιθέμενον ἐν τοῖς ὀπτικοῖς μέσοις τοῦ ὀφθαλμοῦ, χρωάζεται ξανθὸν ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός (ὅπερ καὶ ἐκτὸς τοῦ ζωϊκοῦ ὀργανισμοῦ δίδει, ὡς γνωστὸν, εἰς τὸ ἀβροτονικὸν ὀξύ ζωηρὸν ξανθὸν χρώμα) καὶ ὅτι ἐκ τούτου δῆθεν προέρχεται ἡ ξανθοψία. Ὁ λόγος δέ, δι' ἃν οὐδαμῶς πείθει τὸν Κ. Rose ὁ τρόπος οὗτος τῆς ἐξηγήσεως εἶναι, ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἀβροτονίνης ξανθοψία ἐνίσταται καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς λαμπρόδος. Προσέτι οὐδαμῶς ἀποδέχεται ὁ εἰρημένος ἰατρὸς τὴν ἐξηγητικὴν θεωρίαν, ὅτι τὸ αἷτιον τῆς ξανθοψίας εἶναι καὶ ἐνταῦθα ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ ἰκτέρου πάθησις τις, μὴ παραμόνημος, τοῦ ἥπατος, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ ἀβροτονικὸν ὀξύ ἐργάζεται ὁμολογουμένως μειζονα συνόρμησιν αἵματος, ἢ κατὰ φύσιν. Τὴν θεωρίαν ταύτην καταφαίνει ἐσφαλμένην ἡ παρατήρησις ὅτι ἐπὶ τῶν ἰκτεροποιῶν παθήσεων τοῦ ἥπατος φαίνονται ζωηρῶς ξανθόχροος ἅπαντες οἱ ἴσται τοῦ σώματος, μάλιστα δὲ ὁ συνδετικὸς (κυτταρίδιος) καὶ τὰ ὀπτικά τοῦ ὀφθαλμοῦ μέσα, ἐνῶ ἐνταῦθα ἐπὶ μὲν τῆς ζωῆς οὐδὲν τῶν τῆς ὄψεως προσιτῶν μορίων τοῦ σώματος φαίνεται ξανθῶς κεχρωσμένον μετὰ δὲ τὸν θάνατον οὐδαμῶς ἀλλαχοῦ εὐρίσκειται κατὰ τὴν νεκροψίαν χρωματικὴ τις ἀλλοίωσις, ἢ ἐν μόνῳ τῷ παρεγχύματι τῶν νεφρῶν. Ὅτι δὲ ἡ

ξανθοψία δὲν ἔχει οὐδεμίαν πρὸς τὴν ὑπεραιμίαν τοῦ ἥπατος αἰτιώδη σχέσιν ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ αὐτὸ ἐνδοπτικὸν φαινόμενον παράγεται καὶ ἐπὶ τῆς λήψεως τοῦ ἀβροτονικοῦ νάτρου, ἀνευ ὑπεραιμίας τοῦ ἥπατος. Προσέτι δὲν ἀρέσκει τῷ Κ. Rose οὐδ' ἡ ὑπὸ πλείστων πρεσβευομένη θεωρία, ὅτι τὸ αἷτιον τῆς ξανθοψίας εἶναι ἡ ἐπὶ τῆς λήψεως τοῦ ἀβροτονικοῦ ὀξέος ἐν τοῖς οὔροις ἐπιφαινομένη χρυσοῖσσα βαφικὴ οὐσία, ὡς μεταδίδουσα δῆθεν τὸ αὐτῆς χρώμα εἰς τὰ ὀπτικά τοῦ ὀφθαλμοῦ μέσα καὶ τὸν ὀρρόν τοῦ αἵματος. Ἄπαντα τὰ δι' ἀβροτονικοῦ ὀξέος καὶ ἀβροτονικοῦ νάτρου γινόμενα πειράματα ἀπέδειξαν, ὅτι ἡ περὶ τῆς ὀξέος ἐξ ὑποκειμένου ὀπτικῆ ἐντύπωσις παρίσταται πρὶν ἢ ἀπεκριθῶσι χρυσοῖζοντα οὔρα. Καὶ ἠδύνατο μὲν τις ν' ἀντιτάξῃ, ὅτι πρὶν ἢ ἡ χρυσοῖσσα βαφικὴ οὐσία ἀπεκφορηθῇ σὺν τοῖς οὔροις διὰ τῶν νεφρῶν ἀπεργάζεται τὰ ἐξ ὑποκειμένου ὀπτικά φαινόμενα. Ἀλλὰ τὴν ἀντίρρησην ταύτην ἀνασκευάζει ἐντελῶς τὸ πειραματικὸν δεδομένον, ὅτι, ἐνῶ διὰ τοῦ ἀβροτονικοῦ νάτρου ἐπῆλθε θανατηφόρος δηλητηρίασις, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον κατὰ τὴν νεκροτομὴν εὐρέθη ἔχμος χρυσοῖσουσας βαφικῆς οὐσίας.

[ἀκολουθεῖ].

12. Περὶ νέας φαρμακευτικῆςσκευάσεως τοῦ ὑπανθρακικοῦ σιδήρου.

Δύο τῶν ἐν Παρισίοις φαρμακοποιῶν, οἱ Κύριοι Garnier καὶ Damouroux, εἰδότες ἐκ πείρας, ὅτι ὁ ἐν τοῖς φαρμακείοις ἀποτεθειμένος ὑπανθρακικός σίδηρος ἀποσυντίθεται, ἐπενόησαν πᾶν εὐφυῶς ταύτην σκευασίαν, ὥστε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φάρμακον νὰ σχηματίζεται ἐξ αὐτῆς ἐν τῷ στομάχῳ διὰ τῆς τῶν γαστρικῶν ὀξέων ἐπιδράσεως. ἔχει δὲ ὁ τρόπος τῆς σκευάσεως ταύτης ὡς ἀκολουθῶς κατασκευάσαντες οἱ εἰρημένοι φαρμακοποιοὶ μικρὸν καταπότιον ἐκ σακχάρου καὶ 1 ἐ.τ.Γ. [ἐκατοστημορίου τοῦ Γράμματος] θειικοῦ σιδήρου, περικαλύπτουσιν αὐτὸ διὰ λεπτοῦ στρώματος σακχάρου, ὑπὲρ τὸ ὁποῖον περιβάλλουσι στρώμα ἀνθρακικοῦ ὀξέζοντος νάτρου (Natri carbonici aciduli), πέραξ δὲ τούτου ἕτερον στρώμα σακχάρου. Τοιοῦτοτρόπως διατηροῦνται κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων τὰ δύο ἄλατα ἐφ' ὅσον τὸ καταπότιον φυλάσσεται ἐν ξηρᾷ καταστάσει· ἅμα δὲ τοῦτο, καταποθὲν, διαλυθῆ ἐν τῷ στομάχῳ, ἐπιδρῶσιν ἐπ' ἀλλήλα τὰ τέως κεχωρισμένα ἄλατα καὶ οὕτω παράγουσι τὸν ὑπανθρακικὸν σίδηρον.